

TUKIOHJEET

LUOMUN ULKOPUOLELLA

Monella tilalla luomu jää haaveeksi, kun hallitus pisti luomurahat jäihin.

Sivut 14-16

➔ **Vipun kartta uudistui**
Sivut 8-9

➔ **Neuvontakorvausta
kymppitonnilla** sivu 4

MT

Maaseudun
Tulevaisuuden liite

Huhtikuu 2019

HANKKIJALTA NURMISIEMENET TEHOKKAASEEN TUOTANTOON

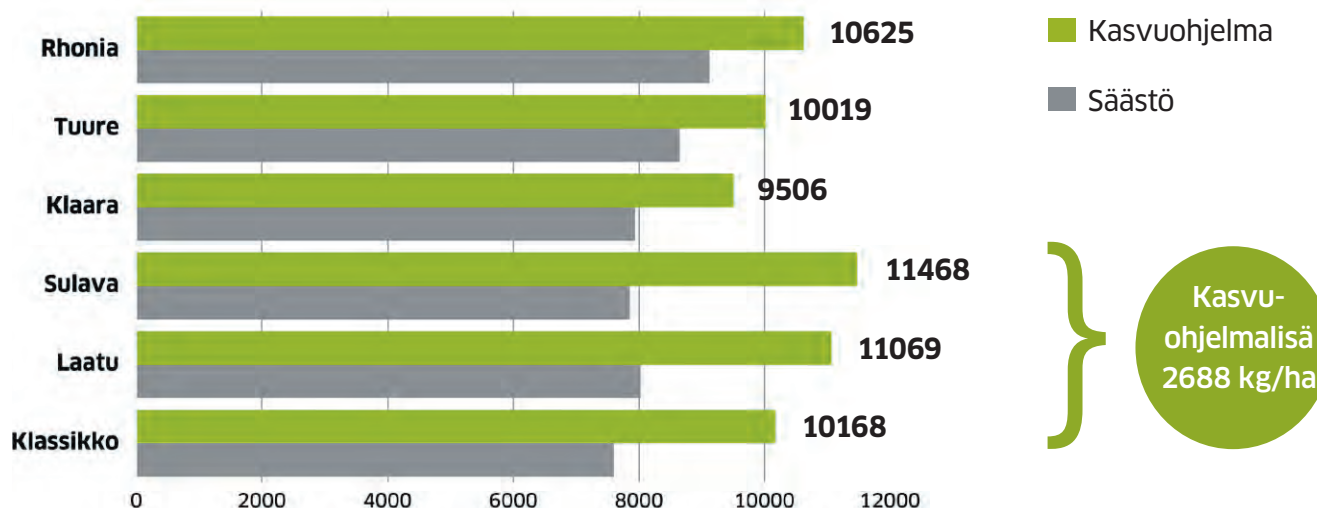

Kevät etenee kovaa vauhtia ja lumen alta voi paljastua viimekasvukauden kuivuudesta johtuvia yllätyksiä. Varaa huippusatoiset lajikkeet ja Kasvuohjelman ratkaisut ajoissa Hankkijalta

HANKKIJAN SIEMENET TEHOKKAASEEN TUOTANTOON

Valitse Hankkijan laadukkaasta nurmisiemenväliköimästä tilallesi tuottava vaihtoehto. Kesän 2018 kokeiden perusteella laadukas seos ja riittävä lannoitus antoi lähes 2700 kg ka/ha korkeamman sadon.

Mikkeli nurmi 2018 1-3 KA-satoa kg/ha

Hankkijan Pikalaidun nurmisiemenseos soveltuu täydennys- ja paikkauskylvöille. Perustamisvuonna kasvustoa voi käyttää laitumena tai säilörehun tuotantoon.

TILAA SIEMENET MYYJÄLTÄSI TAI
HANKKIJAN VERKKOKAUPASTA hankkija.fi

Hankkija

TUKIOHJEET

Leppä pani pakan uusiksi

JUHANI REKU
juhani.reku@mt.fi

Maataloustukien näkökulmasta tämän kevään ei pitänyt merkitä viljelijälle juuri muuta kuin sen, että entiset Mavin hiirenkorvan väriset nettisivut korvautuivat mustikkarahkan värisillä Ruokaviraston nettisivuilla.

Maa- ja metsätalousministeri **Jari Leppä** piti kuitenkin huolen siitä, että uutta kerrottavaa riittää myös tämänvuotisiin Tukiohjeisiin. Leppä ilmoitti marraskuussa, että luomun ovet ovat säpissä uusille tiloille.

Päätös on syvässä ristiriidassa monenkin julki lausutun tavoitteen kanssa, kuten tähän liitteeseen haastatellut asiantuntijat vahvistavat.

Ruokavirastossa tukiuudistusten ”välivuosi” on käytetty hyväksi uudistamalla Vipu-palvelun karttasovellus. Käytössä on nyt aiempaa selkeämmät työkalut karttamerkintöjen tekemiseen.

Ensi vuonna saadaan sitten esimakua tukikauden murrosvaiheesta, kun ympäristökorvaus leikataan murto-osaan aiemmasta. Sen jälkeen jännitetään, saadaanko uusi tukijärjestelmä käyttöön seuraavana vuonna, vai vasta 2022 – tai 2023.

Sisältö

Neuvontakorvaus nousi 10 000 euroon..... 4
Neuvo 2020 -korvauksen tilakohtainen enimmäismäärä on noussut 7 000 eurosta kymppitonniin. Neuvoja voi hakea moniin tukikysymyksiin.

Vipua ei voi käyttää Internet Explorerilla 7
Vipu-palveluun ei voi enää toukokuussa kirjautua vanhoilla IE-selaimilla. Sen käyttö on estetty vakavien tietoturvariskien vuoksi.

Vipu-palvelussa uusi karttasovellus 8
Tukihakemuksen teossa käytettävä kartta on uudistettu. Kehitystyössä on satsattu helppokäyttöisyyteen.

Uudet tasot tuovat ytyä kartan käyttöön..... 10
Vipun uusilla karttatasoilla voi tarkastella vaikkapa hukkakauratilannetta tai kiinteistörajoja.

Varaudu korvausten laskuun ensi vuonna..... 13
Ympäristösitoumuksen tilakohtaisesta toimenpiteestä maksetaan ensi vuonna enää 13 euron hehtaarikorvaus.

Kiteeläistilalla luomukorvaus jäi haaveksi..... 14
Kati Hyttinen ja Pentti Karttunen jäivät luomun ulkopuolelle, koska tänä vuonna ei tehdä uusia sitoumuksia.

Ekologiselle alalle mesikasvikesantoja 20
Varsinais-Suomessa, Uudellamaalla ja Ahvenanmaalla kesannolle voi nyt kylvää hyviä pölytyskasveja.

Sähköinen haku entiseen tapaan..... 23
Tukihaku on pääpiirteissään entisellään. Kuvallisin ohjein haku onnistuu vaivatta.

EU-avustajat vuonna 2019..... 26
MT julkaisee jälleen luettelon EU-avustajista, joilla on vastuuvakuutus mahdollisten virheiden varalle.

Tärkeitä päiviä

10.5.

Ilmoita peruslohko-muutokset kuntaan ajoissa, viimeistään toukokuun alkupäivinä. Lisää aiheesta sivulla 8.

17.6.

Viimeinen tukihakupäivä on viikonlopun vuoksi tänä vuonna kaksi päivää tavanomaista myöhemmin. Vipu on auki kello 23.59 asti.

30.6.

Viimeinen EU:n sallima kylvöpäivä.

30.9.

Tietyissä ympäristösitoumuksen toimenpiteissä vaadittavan syysilmoituksen viimeinen palautuspäivä.

31.12.

Jos et voi noudattaa luonnonhaittakorvauksen ehtoja koko vuotta, peruuta korvaus ennen vuodenvaihdetta.

MT

Maaseudun
Tulevaisuuden liite

Huhtikuu
2019

MAASEUDUN TULEVAISUUS
Päätoimittaja: Jouni Kemppainen

TUKIOHJEET
Tuottaja: Juhani Reku
Toimitussihteeri: Laura Ihalainen
Kannen kuva: Lari Lievonon
Sähköposti: etunimi.sukunimi@mt.fi

JULKAISIJA
Viestilehdet Oy
www.viestilehdet.fi

Tarjottu ja pyydetty aineisto hyväksytään julkaistavaksi sillä ehdolla, että sitä saa korvauksetta käyttää uudelleen eri kanavissa, luovuttaa eteenpäin ja muokata hyvän tavan mukaisesti.

PAINO
Lehtisepät Oy, Jyväskylän paino 2019
Tähän lehteen käytetty puu on peräisin kestävästi hoidetuista metsistä, valvotuista kohteista tai on kierrätettyä.

TILAUS- JA JAKELUASIAT
Arkisin kello 8–21
Puhelin: 020 413 2277
Sähköposti: tilaajapalvelu@mt.fi

ILMOITUSMYYNTI
Arkisin kello 8–16
Puhelin: 020 413 2321
Sähköposti: ilmoitus@mt.fi

PALVELUNUMEROT
0204-alkuiset numerot ovat maksullisia:
8,35 snt/puhelu + 16,69 snt/min (alv 24%).

SEURAA MEITÄ VERKOSSA

MT.FI

Facebook: Maaseudun Tulevaisuus

Twitter: @MaasTul

Neuvo 2020 -neuvontaa voi nyt saada 10 000 eurolla

Tukikausikohtaista enimmäismäärää on nostettu 3 000 eurolla aiemmasta.

TEKSTI: JUHANI REKU
PIIRROS: JUKKA PASONEN

Neuvontakorvausta eli viralliselta nimeltään Neuvo 2020 -neuvontaa voivat nyt saada sel-laisetkin tilat, jotka ovat jo tähän mennessä ehtineet hankkia tuettua neuvontaa 7 000 euron maksimimäärän verran. Tuen tukikausikohtainen enimmäismäärä on nostettu 10 000 eu-roon.

Enimmäismäärä tarkoittaa sitä summaa, jonka arvosta yksittäinen viljelijä voi koko ohjel-makaudella 2015–2020 hankkia tuettua neuvontaa.

Tähän mennessä käytetyn neuvontakorvauksen mää-rän voi jo lähiaikoina tarkistaa Vipu-palvelusta. Tieto tähän mennessä käytetystä määrästä tullaan lisäämään palvelun etu-sivulla olevaan Maatila-valik-koon kohtaan Neuvontarahan käyttö (ks. kuva 1 sivulla 6).

Neuvontakorvausta voi saada lukuisiin erilaisiin maatalan, ympäristön ja tukijärjestelmän ongelmiin maksamalla neuvon-takäynnistä ainoastaan arvonn-lisäveron osuuden.

Tuettua neuvontaa voi käyt-tää esimerkiksi siihen, että käy

läpi yhdessä neuvojan kanssa tilaa koskevat tukiehdot ja var-mistaa, että noudattaa niitä oi-kein.

Neuvontakorvausta voi käyt-tää myös energiasuunnitelman tai tuotantoeläinten terveyden-huoltosuunnitelman teettä-miseen sekä maatilan nykyai-kaistamiseen ja kilpailukyyn parantamiseen liittyvään neu-vontaan.

Neuvontapalvelu on viljelijän kannalta yksinkertainen, sil-lä viljelijän tarvitsee vain vali-ta tarpeitaan vastaava neuvoja Ruokaviraston ylläpitämästä neuvojakisteristä. Korvaus neuvonnasta maksetaan suo-raan neuvojalle, joka laskuttaa tilalta arvonn-lisäveron osuuden neuvonnan kokonaiskustan-nuksista.

Neuvontakorvausta makse-taan vain neuvojakisteriin hyväksytyjen neuvojen teke-mistä neuvontakäynteistä.

Neuvontakäyntien määrää ei ole rajoitettu eli tila voi käyttää neuvontakorvausta useita ker-toja.

Enimmäiskorvaus yksit-täisestä neuvontakerrasta on 1 500 euroa.

Yksittäinen neuvontatapah-tuma voi jakautua myös useam-malle päivälle.

Neuvontaa ei aina tarvitse tehdä maatilalla. Se voidaan yhtä hyvin toteuttaa neuvojan tiloissa, sähköisesti etäyhtey-den avulla tai vaikka maastossa.

Muutoksia täydentävissä ehdoissa

- Laidunten kasvipeitteisyys**
Kaikilla laidunnukseen käytettävillä nurmilla maanpinta on säilytettävä pääosin kasvipeitteisenä ja maaperän eroosio saa olla vain vähäistä. Aiemmin vaatimus koski vain pysyviä nurmia ja pysyviä laitumia.
- Lintujen suojelu**
Täydentävät ehdot edellyttävät jatkossa, että viljelijä noudattaa maatalousmaalla suojeltujen luontotyyppien perusteella tehtyjä, lintujen elinympäristöjä koskevia suojelupäätöksiä.
Suojeltuja luontotyypppejä ei saa muuttaa niin, että luontotyyppin ominaispiirteiden säilyminen alueella vaarantuu ja heikentää lintujen elinympäristöjä. Päätöksen suojeltujen luontotyyppien rajoista tekee ely-keskus. Ely-keskus tiedottaa päätöksestä alueen omistajia ja haltijoita.
- Eläinten merkitseminen ja rekisteröinti**
Paperista eläinluetteloa ei tarvita, jos eläintenpitäjä tekee nautojen, lampaiden tai vuohien tapahtumailmoitukset sähköisesti.
Sikojen merkintätunnus on muuttunut eläintenpitäjäkohtaisesta pitopaikkakohtaiseksi.
- Mesikasvikesanto osaksi viherkesantoa**
Täydentävien ehtoihin viherkesantoalojen määritelmään on lisätty aiempien viherkesantolajien luetteloon mesikasvikesanto. Mesikasvikesannoista lisää tämän liitteen sivulla 11.
Viherkesannoiksi hyväksytään tästä vuodesta lähtien yksi- tai moni-vuotisilla riista-, maisema-, mesi-, niitty- tai nurmikasveilla tai näiden kasvien siemenseoksilla kylvetty pelto lukuun ottamatta yksinomaan viljalla, öljy- tai valkuaiskasveilla tai näiden kasvien siemenseoksilla kylvettyjä pelloja.

Tietolähteitä täydentäviin ehtoihin

Ruokavirasto on julkaissut viljelijöitä varten muistilistan, jonka avulla on helppoa tarkastaa täydentävien ehtojen tilanne omalla tilalla.
www.ruokavirasto.fi/viljelijajaoppaat > Täydentävät ehdot
> Täydentävien ehtojen muistilista 2019

Täydentävien ehtojen opas on luettavissa ja tarvittaessa tulostettavissa Ruokaviraston sivuilla.
www.ruokavirasto.fi > Viljelijät > Tuet ja rahoitus > Täydentävät ehdot

Täydentävien ehtojen noudattamisen avuksi voi saada Neuvo 2020 -tuettua neuvontaa.

Oma viljelytieto kätevästi hallinnassa!

AGRINEUVOS JA AGRISMART SOPII KAIKILLE

Agrineuvos - AgriSmart on aikaa säästävä ja tiedon kulkua nopeuttava ratkaisu viljelijälle, yhtymille, suunnittelupalvelun tuottajalle, urakoitsijalle ja työntekijöille.

Ratkaisussa sama ajantasainen tieto on hyödynnettävissä heti kaikilla osapuolilla.

Agri
NEUVOS

Agrineuvos täyttää kaikki nykyaikaisen viljelyn vaatimukset. Sen avulla sinun on helppo laatia viljelysuunnitelma kasvukaudelle ja viljelyn tavoitteet tuleville vuosille.

Lohkomuistiinpanot täyttävät säännösten vaatimukset. Saat ne täydentämällä toteutustiedot ohjelmaan tai kätevästi Agri-Smartiin.

Kun pyrit parempaan satotuottoon, laatuun ja tehokkuuteen, antaa Agrineuvoksen suunnittelu, raportointi ja ohjaus siihen parhaan lähtökohdan.

AgriSmart

AgriSmartissa viljelysuunnitelma on aina mukana ja voit täydentää viljelymuistiinpanot sitä mukaa kuin ne tapahtuvat. Voit myös lisätä kuvallisia muistiinpanoja suoraan kännykälläsi.

Luomuviljelijöille soveltuva tuotevirtakirjanpito.

Varastokirjanpito tarvikkeista ja tuotteista.

Lue lisää muista uusista ominaisuuksista kotisivuiltamme!

**Kysy lisää,
KOKEILE ILMAISEKSI!**

Suonentieto

Puh. (017) 264 2642, myynti@suonentieto.fi

www.suonentieto.fi

Vipu on viljelijän tietopankki ympäri vuoden

Palvelusta on apua vaikka kirjanpitoa tehdessä.

TEKSTI: JUHANI REKU
KUVITUS: JUKKA PASONEN

Vipu-palvelu on paljon muuta kuin vain tukihaun väline. Se on muun muassa laaja sähköinen arkisto kaikista aiempina vuosina ilmoitetuista tiedoista.

Vipussa ovat selattavissa sekä haetut tuet, tehdyt sopimukset ja sitoumukset sekä aiempien vuosien lohkotiedot.

Tietoja pääsee tarkastelemaan palvelun etusivun ylävalikosta (kuvassa kohta C).

Kohdasta Maatila avautuu pudotusvalikko, jossa ovat tilan perustiedot, kuten osalliset, käyttöoikeustiedot, sitoumukset, tukitiedot ja tukien maksutapahtumien tiedot.

Valikon kohdasta Kotieläimet ja maito pääsee tarkastelemaan maidon tuotantotietoja, voimassaolevat osallistumis-

ilmoitukset ja tukia varten lasketut eläintiheydet.

Ylävalikon Historia-kohtaa klikkaamalla puolestaan pääsee selaamaan muun muassa edellisvuosien tukia sekä perus- ja kasvulohkotietoja.

Valitsemalla ylävalikosta halutun vuosiluvun saa näkyviin esimerkiksi kyseisenä vuonna

kullakin loholla viljeltyt kasvilajit.

Tämän vuoden tukimaksutapahtumat voi tulostaa palvelusta luettelona esimerkiksi kirjanpitoa varten.

Merkittävä uudistus on myös tieto tilan tähän mennessä käyttämästä Neuvo 2020 -korkvauksesta.

Tieto tulee valikkoon Neu-

vontarahan käyttö -kohtaan, joka lisätään palveluun myöhemmin tänä vuonna.

Tämän vuoden aikana myös tiedot tilalle tehdyistä valvonnoista lisätään Vipuu-palvelun Maatila-valikkoon. Ensimmäisessä vaiheessa Vipuu-palvelussa näkyvät valvonnan nimi ja vuosi, jolloin valvonta on tehty.

Tämän vuoden tukimaksutapahtumat voi tulostaa palvelusta luettelona esimerkiksi kirjanpitoa varten.

Tarkista, että tiedot ovat ajan tasalla

Vipu-palvelussa voi tarkistaa itseään ja tilaansa koskevia tietoja ympäri vuoden.

Hyvissä ajoin ennen tukihakua kannattaa muun muassa tarkistaa omat ja tilan osallisten tiedot, päivittää tarvittaessa valtuutukset sekä tehdä peruslohkotuotokset.

Vipu-palveluun lisätään tänä vuonna tiedot tilalle tehdyistä valvonnoista.

Tarkista omat tiedot

1 Klikkaa Omat tiedot (kuva 1 kohta A) Vipun etusivun oikeassa yläreunassa.

2 Avautuvalla sivulla voit muokata tietoja, joiden kenttä on valkoinen, esimerkiksi sähköpostiosoitteen, puhelinnumeron sekä pankkitiedot. Harmaita kenttiä et voi muuttaa.

3 Osoitekentän osoite on poimittu väestörekisteristä. Jos haluat maaseutuhallinnon käyttävän eri osoitetta, ruksaa tätä koskeva ruutu ja kirjoita uusi osoite valkoisiin kenttiin.

4 Vahvista syöttämäsi tiedot painamalla Tallenna-painiketta.

Tarkista osallisten tiedot

1 Etusivun vasemman reunan luettelossa (kuva 1 kohta B) on tukijärjestelmään kirjatut tilan osalliset. Voit tarkastella tietoja tarkemmin ja muokata niitä klikkaamalla Osalliset-otsikkoa.

2 Avautuvalla sivulla on ylinnä maatilan ensisijaisen viljelijän tiedot. Sen alla on tiivistettynä tiedot mahdollisista muista tilan osallisista. Näet heidän tietonsa kokonaan klikkaamalla Näytä tiedot -painiketta.

3 Osallisten tietoja pääset muokkaamaan klikkaamalla Muokkaa osallisen tietoja -linkkiä. Voit muuttaa niitä tietoja, joiden kenttä on valkoinen, esimerkiksi sähköpostiosoitteen, puhelinnumeron sekä pankkiyhteystiedot. Harmaina olevia kenttiä et voi muuttaa.

4 Osoitekentässä näkyvä osoite on poimittu väestörekisteristä. Jos haluat maaseutuhallinnon käyttävän sinulle eri osoitetta, ruksaa tätä koskeva ruutu ja kirjoita uusi osoite sivulle ilmestyneisiin valkoisiin kenttiin.

5 Vahvista syöttämäsi tiedot painamalla Tallenna.

6 Jos harmaalla pohjalla näkyviä tietoja on tarpeen muuttaa, sinun on tehtävä niistä ilmoitus kuntaan paperilomakkeella 101D. Päivitä tarvittaessa myös Vipuu-palvelun käyttöoikeudet lomakkeella 457.

Valtuuta uusi käyttäjä

1 Klikkaa etusivun yläreunan valikkorivillä kohtaa Maatila (kuva 1 kohta C) ja Käyttöoikeudet.

2 Avautuvalla sivulla klikkaa Valtuuta uusi henkilö -painiketta.

3 Syötä avautuvalle sivulle valtuutettavan henkilön tiedot sekä oikeudet, jotka tälle annetaan. Valittavissa ovat selausoikeus ("Ei asiointioikeutta") tai laajat asiointioikeudet. Valitse vuodet, joihin oikeudet haluat antaa.

4 Tallenna tiedot. Vipuu ilmoittaa valtuutuksesta sähköpostitse valtuutettavalle. Kun tämä on hyväksynyt valtuutuksen, hän pääsee Vipuuun valtuuttajan tilalle.

Vipua ei voi käyttää Internet Explorerilla

Vipu-palveluun ei ole mahdollista kirjautua enää Internet Explorer -selaimella (IE). Sovellukseen huhtikuun aikana tehtävässä päivityksessä palveluun lisätään IE:n käytön estävä ominaisuus.

Kirjautuminen Vipuun tapahtuu aina Suomi.fi-palvelun kautta. Sitä hallinnoiva Väestörekisterikeskus on päättänyt estää Suomi.fi-kirjautumisen kokonaan IE-selaimella sen vakavien tietoturvariskien vuoksi.

Jos omassa tietokoneessa ei ole tällä hetkellä muuta selainta, sellaisen pystyy helposti lataamaan koneelleen netistä ilmaiseksi.

Ohjeita lataamiseen saat oheisesta laatikosta.

Käyttämäsi selaimen tunnistat sen käynnistyskuvakkeessa olevasta kuvasta. IE käynnistetään kuvakkeesta, jossa sinisen ”pikku-e:n” vasemman reunan ylittää keltainen rinkula. Chromen tunnuksena on pesukoneen rumpua muistuttava väriympyrä ja Firefoxilla kettu.

IE-selaimen riskit johtuvat sen kehittäjän päätöksestä lopettaa

selaimen päivittäminen vastaamaan nykyvaatimuksia.

IE:n markkinoille vuonna 1995 tuonut Microsoft on itsekin kehottanut IE:n käyttäjiä siirtymään muiden selainten käyttöön.

Microsoftin mukaan selainta ei tule enää käyttää lainkaan, ”jos se vain on mahdollista”.

Käytön lopettamiseen kannusti voimakkaasti muun muassa Microsoftin tietoturva-asiantuntija **Chris Jackson** kirjoittamassaan blogitekstissä Microsoftin nettisivuilla.

Tietoturvan ohella hyvä syy selaimen vaihtamiseen on nettisivujen virheetön toiminta.

Microsoftin Jackson muistuttaa kirjoituksessa, etteivät useimmat sivustojen ja nettisovellusten kehittäjät enää edes testaa niiden toimivuutta IE-selaimessa.

Toisin sanoen on suorastaan arpa peliä, miltä nämä testamattomat sivustot IE-selaimella avattuna näyttävät tai miten ne toimivat.

Myöskään Vipu-palvelua ei enää testata IE-selaimella, kertoo Ruokavirastossa Vipu-pal-

velun kehittämisestä vastaavan yksikön johtaja **Piia Ylikoski**.

Hänen mukaansa Vipun toimintaa testataan jatkuvasti Firefox- ja Chrome-selaimilla, ja niitä käytettäessä kaikkien palveluun kehitettyjen toimintojen on todettu toimivan oikealla tavalla.

Tietoturvanäkökulmasta Vipua voi turvallisin mielin käyttää myös muilla selaimilla, joita niiden valmistajat ylläpitävät ja kehittävät.

Tällaisia ovat Windows-tietokoneiden oletusselaimena nykyisin IE:n sijaan oleva Edge (käynnistyskuvakkeessa sinisellä pohjalla oleva valkoinen ”pikku-e”) sekä Apple-tietokoneissa ja tableteissa vakiona oleva Safari.

Niiden toimivuutta Vipu-palvelun käytössä Ruokavirasto ei kuitenkaan ole kattavasti ole testannut.

Teknisten ongelmien ja tietoturvariskien välttämiseksi on muutenkin tärkeää pitää tietokone kunnossa ja sen käyttöjärjestelmä ja ohjelmistot päivitettyinä.

Näin lataat selaimen

Firefox

www.firefox.org > Lataa Firefox.

Hyväksy ohjelman lataus klikkaamalla Suorita (englanniksi Run) ja avautuvassa ikkunassa Asenna.

Chrome

www.google.com/chrome > Lataa Chrome

Hyväksy ohjelman lataus klikkaamalla Suorita (englanniksi Run).

Varaudu hitaisiin yhteyksiin

Hidas nettiyhteys voi joissain tapauksissa haitata Vipu-palvelun käyttöä. Sivujen liian pitkän latautumisajan vuoksi sovellus voi katkaista yhteyden viranomaisten palvelimeen ja keskeyttää asioinnin.

Ongelmien välttämiseksi oma nettiyhteys on syytä testata hyvissä ajoin ennen tukihakua. Tukihakemuksen täyttöä ei muutenkaan pidä jättää viime tinkaun.

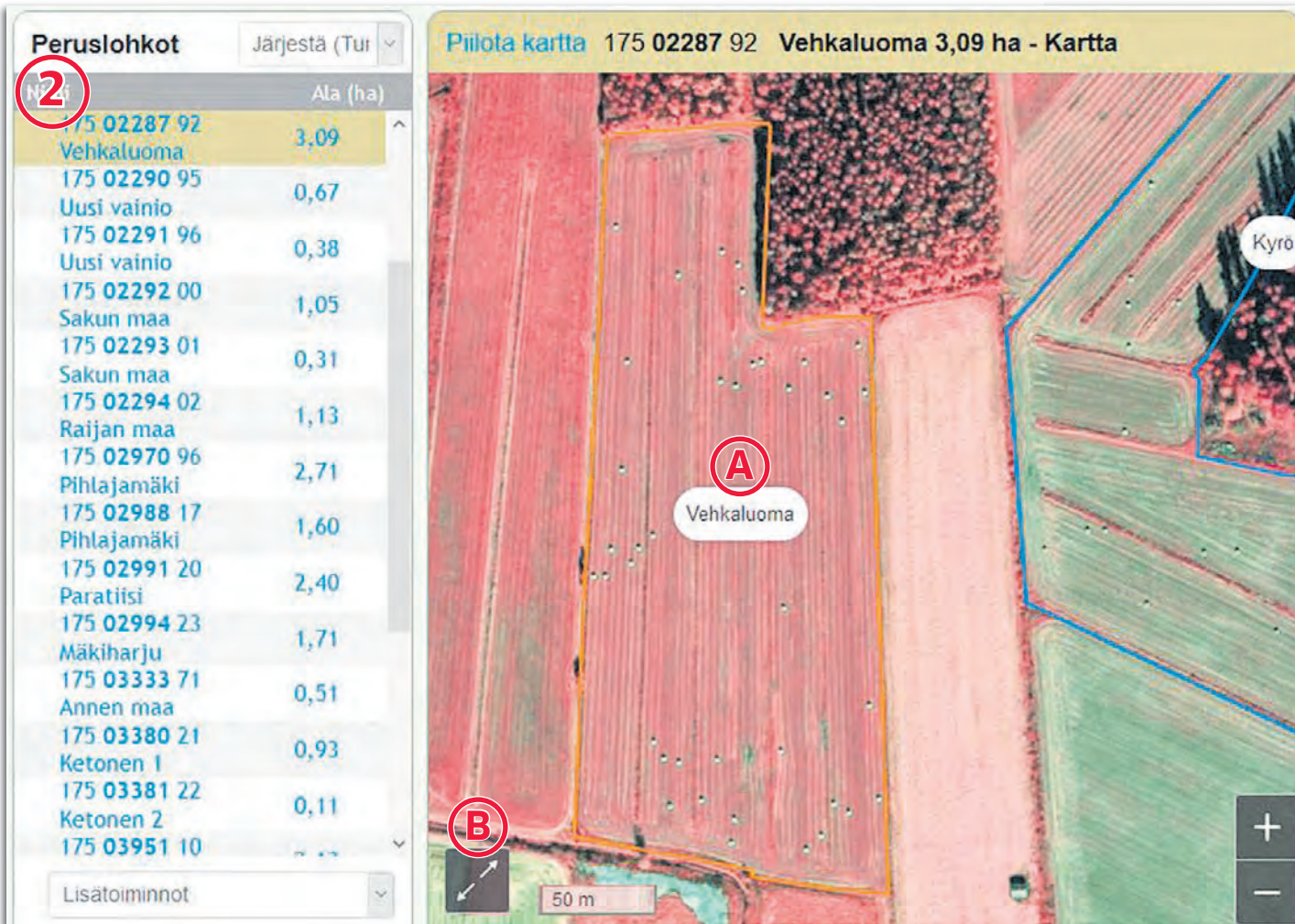

Uudistunut Wisu tarjoaa käyttömukavuutta ja työkaluja täsmäviljelyyn

Tee viljelysuunnitelmasi uudella, selkeällä ja helppokäyttöisellä Wisulla. Selainpohjainen ohjelma toimii kaikilla päätelaitteilla. Mobiilikäyttöön on saatavilla MobiWisun. Ohjelma on kehitetty Suomen viljelyolosuhteisiin ja se huomioi voimassa olevat ympäristötuen säädökset. Wisun löydät osoitteesta www.minunmaatilani.fi.

Tutustu ja kokeile veloituksetta: www.mtech.fi/wisu

• Lohkokirjanpito • Lannoitus suunnittelu • Viljelymuistiinpanot • Sähköinen tukihaku • Täsmäviljely • D-arvoennuste

Vipu-palvelussa uusi karttasovellus

Kehityksessä satsattu helppo-käyttöisyyteen.

TEKSTI: JUHANI REKU
KUVITUS: JUKKA PASONEN

Kevään tukihauassa Vipu-palvelun sähköisessä asiointissa on käytössä uusi karttasovellus. Se otetaan käyttöön huh-tikuun aikana.

Käyttäjän kannalta suurimmat uudistukset on tehty kartan käyttöliittymän ulkoasuun. Uudesta karttasovelluksesta työkalut ovat aiempaa helpommin löydettävissä ja ohjeet valittuna olevan työkalun käyttöön näkyvät koko ajan karttakuvan vieressä.

Kartan perustoiminnot ovat vastaavat kuin vanhasakin kartassa. Käytössä on aiemmilta vuosilta tutut työkalut rajojen piirtämiseen ja korjaamiseen.

Karttasovellus on edellisvuosien tapaan erittäin keskeinen osa päätukihakua, sillä kasvulohkot ilmoitetaan kartta-piirroksella.

Kasvulohkojen pinta-ala määrittyy automaattisesti piirtämiesi rajalinjojen mukaan. Sitä pystyy muuttamaan ainoastaan karttapiirroksen rajalinjoja siirtämällä.

Jos samalla peruslohkolla on enemmän kuin yksi kasvulohko, kasvulohkoja erottavat rajat pitää piirtää tukiha-

kemuksessa karttaan.

Jos peruslohkolla on vain yksi kasvulohko, sitä ei tarvitse piirtää. Kasvulohkon ja peruslohkon rajat ovat tällöin samat.

Peruslohkomuutoksissa on käytössä sama karttasovellus kuin kasvulohkojen ilmoittamisessa.

 Ohje peruslohkojen muutoksiin sivulla 10.

Tee peruslohkomuutokset 10.5. mennessä

Vaikka tukihakemuksen voi tehdä kesäkuun puoliväliin saakka, mahdolliset peruslohkomuutokset on syytä tehdä jo hyvissä ajoin aiemmin.

Muutoksilla tarkoitetaan peruslohkojen yhdistämisiä, jakoja sekä uusien peruslohkojen luomisia. Nämä muutokset vaativat aina kunnan hyväksynnän. Uutena vaihtoehtona on myös peruslohkon poisto maatalouskäytöstä.

Jos peruslohkomuutoksia ei ole tehnyt ajoissa eikä kun-

ta siksi ole ehtinyt hyväksyä muutoksia tukihakemuksen tekoon mennessä, viljelijä voi pahimmillaan tehdä hakemuksena virheellisin tiedoin. Tällöin kunta ei voi hyväksyä tukihakemusta ennen kuin tuen hakija on korjannut hakemustaan.

Tämä tilanne on helpoin välttää tekemällä korjaukset riittävän ajoissa eli 10.5. mennessä.

Kunnissa peruslohkomuutoksia käsitellään huhti- ja toukokuussa sitä mukaa kun

niitä tulee. Näin tuen hakija saa nopeasti tiedon siitä, onko tehdyt muutokset hyväksytty kunnassa. Hyväksytyt muutokset päivittyvät saman tien myös Vipu-palveluun, ja Vipuneuvojan tarkisteetkin toimivat sen jälkeen oikein.

Peruslohkomuutoksia tehdesään on tärkeää muistaa, että korvauskelpoiseen alaan ei voi yhdistää lainkaan korvauskelvotonta alaa, esimerkiksi raivattua alaa tai alaa korvauskelvottomasta peruslohkosta.

Korvauskelvottomia lohkoja voi kuitenkin yhdistää keskenään ja niistä voi tehdä omia, erillisiä lohkojaan perustamalla uuden lohkon.

Jos kyseessä on tilusjärjestelyala, sille voi hakea korvauskelpoisuutta kirjaamalla tiedon Vipussa peruslohkon lisätietoihin. Jos tukea hakee paperilomakkeella, se merkitään lomakkeeseen 102A.

Lisätietoa korvauskelpoisuudesta tämän liitteen sivulla 12 sekä Tuenhakijan perusoppaan luvussa 7.

Näin teet ja piirrät

Jos peruslohkolla on vain yksi kasvulohko, sitä ei tarvitse piirtää. Kasvulohkon ja peruslohkon rajat ovat tällöin samat.

Aina, jos kasvulohkoja on enemmän kuin yksi, niiden väliset rajat pitää piirtää Vipu-karttaan. Niitä rajoja ei tällöinkään tarvitse piirtää, jotka ovat samat kuin peruslohkolla.

1 Kun olet avannut Vipu-palvelusta päätukihaua-sivulle avautuu aivan samanlainen näkymä kuin ennenkin: vasemmassa reunassa on listattuna peruslohkot, niiden oikealla puolella on karttakuva (**kuva 2**).

Listassa valittuna olevan peruslohkon rajat näkyvät kartassa oranssina ja muiden sinisenä (**A**).

Lohkosta toiseen voi siirtyä entiseen tapaan joko klikkaamalla lohkon nimeä listassa tai klikkaamalla lohkoa karttakuvassa.

Kuten aiemminkin, tässä näkymässä ei voi piirtää kasvulohkorajoja tai tehdä rajakorjauksia. Niitä pääsee tekemään klikkaamalla karttakuvan vasemmassa alakulmassa olevaa painiketta (**B**).

Jos peruslohkolla on vain yksi kasvulohko, sitä ei tarvitse piirtää.

2 **Avautuvalla sivulla** (**kuva 3**) vasemmassa reunassa on listattuna käytettävissä olevat karttasot (**C**). Niistä on lisätietoa seuraavalla aukeamalla.

Jos haluat mitata etäisyyksiä tai pinta-aloja, työkalut siihen löytyvät oikeasta alakulmasta (**D**).

Alareunassa on myös painike, josta pääsee tulostamaan karttakuvan. Tulostaminen edellyttää, että selaimessasi ponnahdusikkunat on sallittu.

Kasvulohkon piirtäminen alkaa valitsemalla Kasvulohkotyökalut-pudotusvalikosta Lisää/jaa kasvulohko (**E**).

rajakorjauksia kasvulohkoja

3 Sivun vasempaan reunaan karttatasojen tilalle ilmestyy ohje valittuna olevan työkalun käyttöön (kuva 4 kohta F). Kartan yläpuolella näkyy meneillään oleva työvaihe: piirtäminen, kohdistaminen, kasvitiedot (G).

Uusi kasvulohkon raja piirretään samalla tavalla kuin aiemminkin: Rajan alkukohta merkitään tuplaklikkaamalla sitä hiirellä. Sen jälkeen hiirtä liikutetaan kasvulohkon rajaa pitkin ja klikataan kohtia, joissa rajassa on kulma.

Jos piirrettävä kasvulohkoraja päättyy peruslohkon reunaan, piirtäminen päätetään klikkauksella näiden rajojen leikkauspisteen kohdalla peruslohkon ulkopuolella.

Jos taas kasvulohko on peruslohkon keskellä, vedetään viimeinen rajalinja hieman ensimmäisenä piirretyn rajalinjan yli. Klikkaus muodostaa piirrettyjen linjojen rajaamalle alueelle kasvulohkon.

Rajaa voi piirtämisen jälkeen muokata valitsemalla yläreunasta Muokkaa kasvulohkon rajoja -työkalun (H).

Tällöin kasvulohkojen rajalinjoihin tulee vihreitä pisteitä, joihin tarttumalla linjaa saa siirrettyä haluttuun suuntaan. Jos linjassa on tarpeeton mutka, sen saa poistettua klikkaamalla mutkan kohdalla olevaa pistettä kerran hiirellä.

Kasvulohkon voi poistaa valitsemalla yläreunasta Poista kasvulohko -työkalun (I).

Kun peruslohkon kaikki kasvulohkot on piirretty, klikataan yläreunasta Seuraava vaihe -painiketta (J).

4 Kasvulohkojen kohdistaminen tarkoittaa kasvulohkopiirroksen ja kasvulohkotietojen yhdistämistä.

Kartan vasemmalle puolelle on nyt ilmestynyt äskeisen työkalun ohjeen paikalle listaus luomistasi kasvulohkoista kirjaintunnuksin (kuva 5 kohta K).

Lohkoilla näkyvät myös esitetyt kasvitiedot, jos valitsit tukihakemusta perustaessasi esitönn. **Kohdistaminen tapahtuu** klikkaamalla haluttua lohkoa vasemman reunan luettelosta ja tämän jälkeen klikkaamalla sitä vastaavaa kasvulohkoa kartasta.

Kun kaikki piirretyt kasvulohkot ja tunnukset on yhdistetty, klikataan jälleen Seuraava vaihe -painiketta.

Lohkoilla näkyvät esitetyt kasvitiedot, jos valitsit tukihakemusta perustaessasi esitönn.

5 Jos et ollut esittänyt kasvilajitietoja, seuraavaksi jokaiselle kasvulohkolle merkitään siinä viljeltävä kasvi valitsemalla se pudotusvalikosta. Pudotusvalikossa ylinnä ovat tilalla käytetyt kasvilajit.

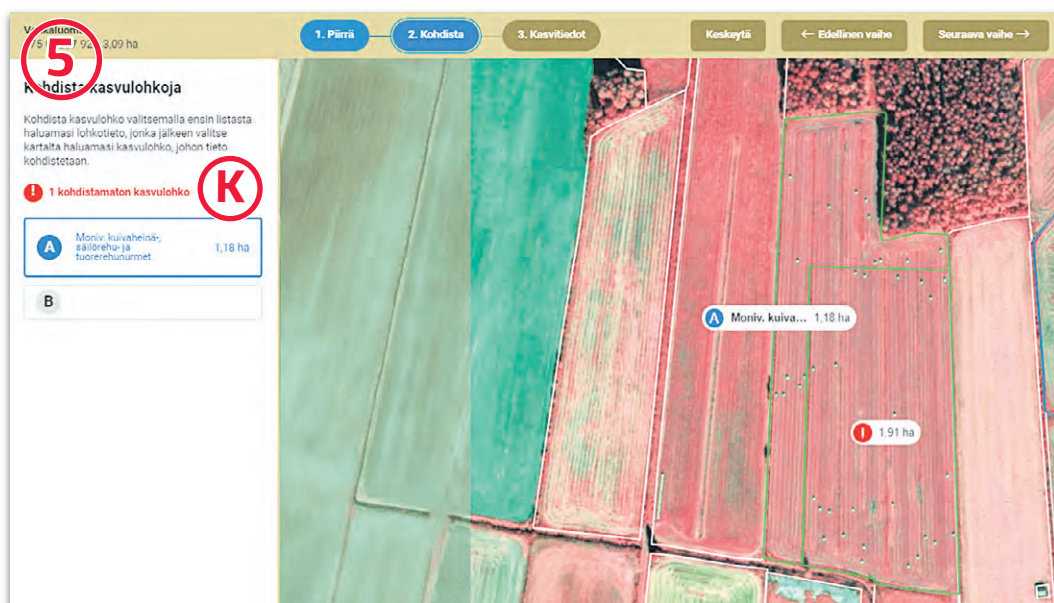
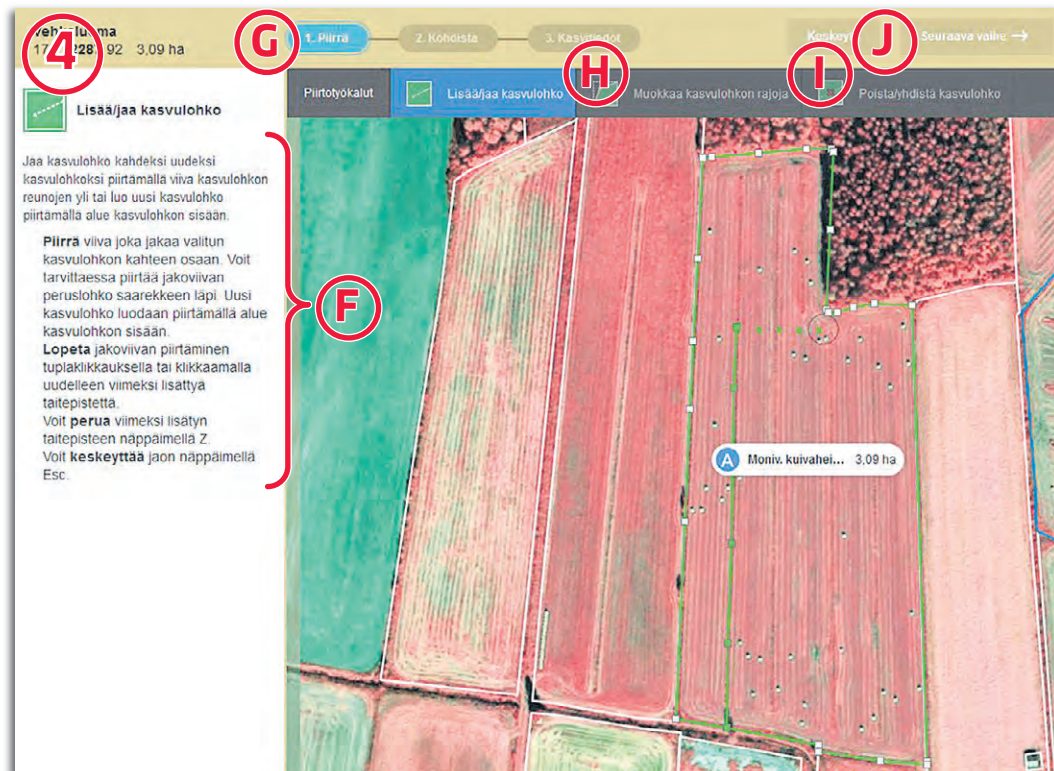
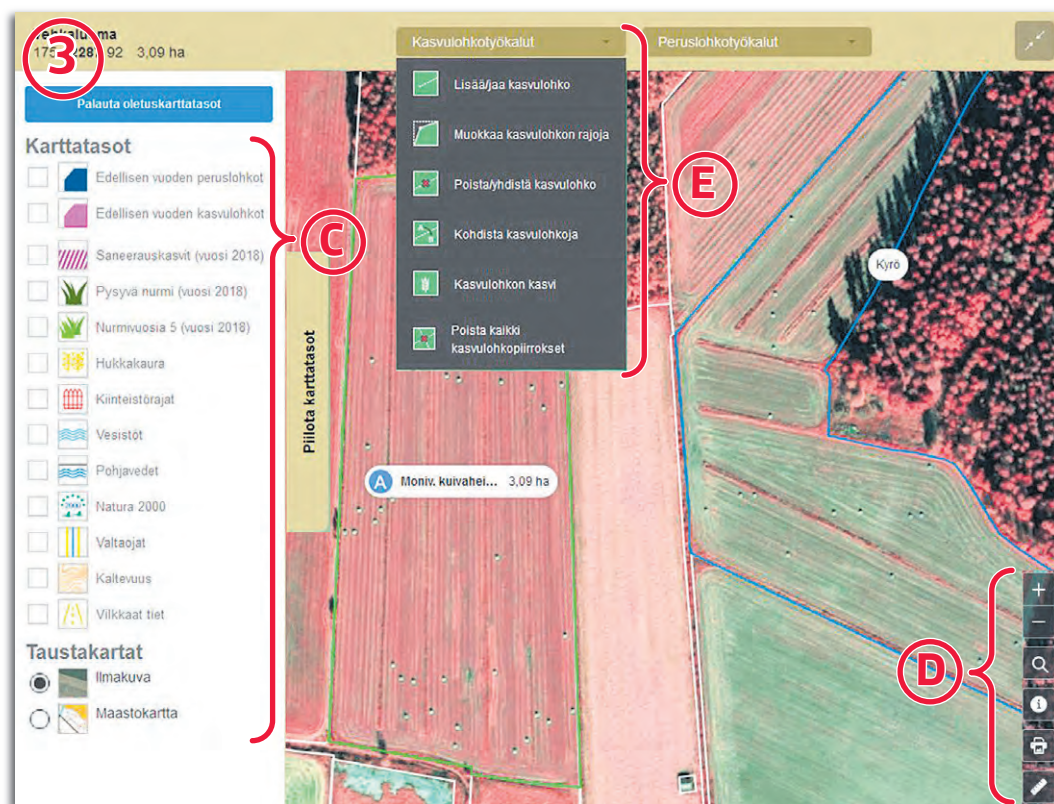
Kasvulohkoa pääsee vaihtamaan klikkaamalla joko kasvulohkoa kartasta tai sitä vastaavaa kirjaintunnusta pudotusvalikon yläpuolelta. **Kun kaikilla** kasvulohkoilla on kasvi valittuna, painetaan oikean yläkulman Tallenna-painiketta.

6 Jos peruslohkojen rajoja on tarpeen muuttaa, se aloitetaan valitsemalla sopiva työkalu yläreunan valikosta Peruslohkotyökalut (kuva 3 kohta E).

Valittavana on neljä vaihtoehtoa: peruslohkon rajakorjaus, saarekkeen piirtäminen ja poistaminen sekä tehdyn rajakorjauksen poisto.

Rajakorjaustyökalut toimivat samalla tavalla kuin kasvulohkon rajojen muokkaukstyökalu: tarttumalla peruslohkon rajaviivassa olevaan vihreään palloon sitä voi siirtää haluttuun suuntaan. Tarpeettoman mutkan voi poistaa klikkaamalla pistettä kerran hiirellä.

Peruslohkon rajojen muuttaminen ei enää poista lohkolle aiemmin piirrettyjä kasvulohkoja.

Karttatasoja kannattaa hyödyntää

Uutena vaihtoehtona Vipussa on esimerkiksi siemenviljelijöitä hyödyttävä hukkakaurataso.

TEKSTI: JUHANI REKU
KUVITUS: JUKKA PASONEN

Päätukihaussa Vipu-karttaa käyttäessään jokainen käyttäjä voi aina on tarpeensa mukaan valita, millaisia tietoja kartalla kulloinkin näkyy.

Kartalla näkyviä tietoja pääsee muuttamaan valitsemalla näkyviin yhden tai useamman karttatason.

Karttataso on ikään kuin kartta- tai satelliittikuvan päälle asetettava läpinäkyvä kalvo, joka sisältää allaan näkyvään kuvaan liittyvää lisätietoa. Esimerkiksi ”pysyvät nurmet” -karttataso värittää ja kuvioi kartassa näkyvistä lohkoista ne, jotka on luokiteltu pysyviksi nurmiksi.

Haluamansa karttatason voi valita kartan vasemmalla puolella olevasta luettelosta silloin, kun yhtäkään työkalua ei ole valittuna (**kuva 6**).

Kun työkalun ottaa käyttöön, karttatason luettelon tilalla kartan vasemmalla puolella näkyy kyseisen työkalun ohje.

Aiemmilta vuosilta tuttujen seitsemän karttatason lisäksi valittavana on tänä vuonna neljä uutta karttataso: hukkakaura, kiinteistörajat, vilkkaat tiet ja edellisen vuoden peruslohkot.

Hukkakaura-taso merkitsee värikoodeilla pellot sen mukaan, onko loholla hukkakaurarekisterin mukaan hukkakaurasaastunta ja miten vakava se on.

Merkintä tulee kaikille niille karttakuvassa näkyville lohkoille, joilla on hukkakaurarekisterin mukaan vähäinen tai voimakas hukkakaurasaastunta.

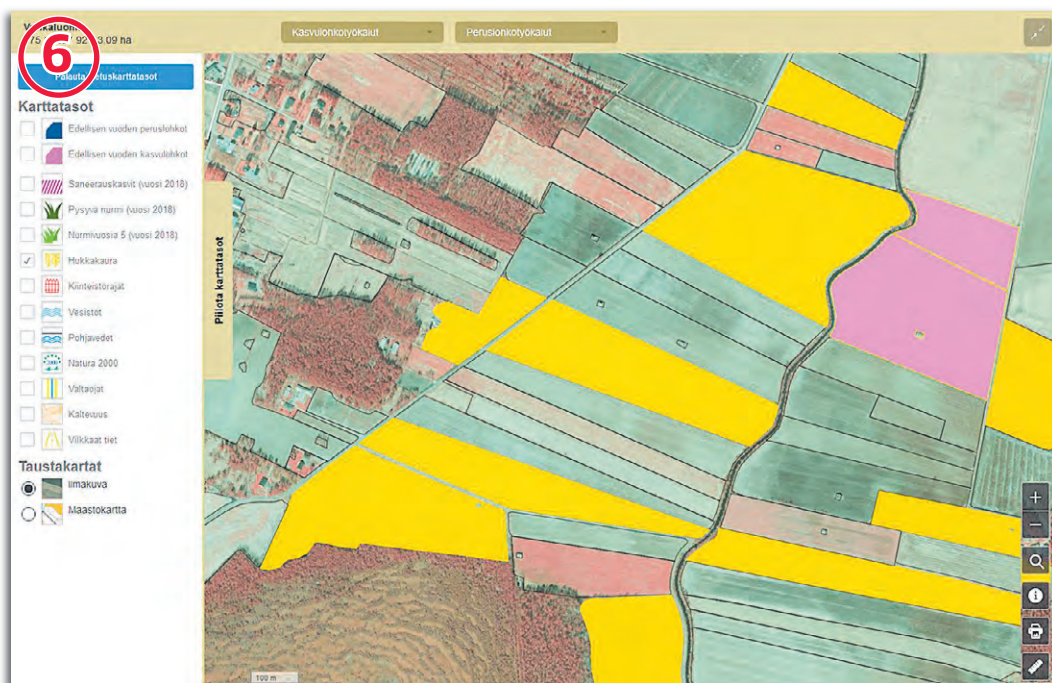
Hukkakauratasosta on apua muun muassa siemenviljelyä harjoittaville lisämaan hankintaa tai vuokrausta suunniteltaessa.

Tänä vuonna uusia karttatasoja on neljä: hukkakaura, kiinteistörajat, vilkkaat tiet ja edellisen vuoden peruslohkot.

Kiinteistörajat-tasolla kartassa näkyvät Maanmittauslaitoksen rekisterien mukaiset kiinteistörajat. Ne eivät ole sama asia kuin peruslohkorajat.

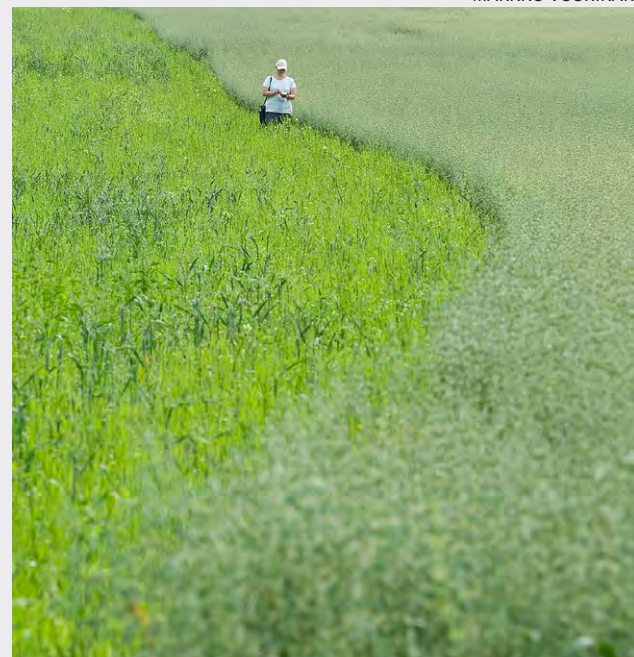
Vilkkaat tiet -taso puolestaan merkitsee karttaan nimensä mukaisesti ne tiet, joilla liikennettä on runsaasti. Niillä on vaikutusta riistapeltojen perustamiseen: riistapeltoa ei voi perustaa vilkkaasti liikennöidyn tien läheisyyteen.

Nurmikarttatasolle puolestaan on lisätty uutena asiana ne lohkot, joilla on tänä vuonna neljäs nurmivuosi.

Kuvan 6 kartassa on valittuna hukkakaurataso. Siinä vähäinen saastunta näkyy oranssilla ja voimakas punaisella.

MARKKU VUORIKARI

Näin ilmoitat peruslohkomuutokset

Peruslohkomuutoksiin pääsee klikkaamalla Vipu-palvelun etusivulta Sähköisen asiointi

(**sivun 6 kuva 1 kohta A**). Avautuvalla sivulta valitaan Peruslohkomuutokset.

Avautuva sivunäkymä muistuttaa pitkälti päätukihaun sivunäkymää (**kuva 7 sivulla 24**).

Avoimena olevalla Peruslohkomuutokset-välilehdellä on päätukihaun tapaan peruslohkot luettelona vasemmassa reunassa ja niiden oikealla puolella karttakuva, jossa aktiivisena, oranssilla rajattuna, luettelossa korostettuna oleva lohko.

Lohkosta toiseen pääsee klikkaamalla lohkon nimeä luettelosta tai lohkoa karttakuvasta.

Muutoksia pääsee tekemään klikkaamalla karttakuvan vasemmassa alakulmassa olevaa painiketta.

Avautuva iso karttanäkymä on niin ikään samanlainen kuin edellisellä aukeamalla esitelty päätukihaun karttanäkymä (**kuva 3**).

Yläreunassa on kahteen pudotusvalikkoon jaoteltuina käytettävissä olevat työkalut peruslohkomuutoksiin ja peruslohkosten raja- ja korjauksiin.

Peruslohkomuutos-työkaluja ovat olemassa olevien peruslohkosten yhdistäminen ja jakaminen sekä uuden peruslohkoston luominen. Jos peruslohkolle

on jo ehditty luoda kasvulohkoja, nämä työkalut poistavat ne.

Peruslohkomuutoksiin on uutena mahdollisuutena tullut poistaminen maatalouskäytöstä.

Sitä ei tehdä karttakuvan yläpuolella olevista valikoista vaan vasemmassa reunassa olevan peruslohkoluettelon alla olevasta Lisätoiminnot-pudotusvalikosta. Kun haluttu peruslohko on valittuna, pudotusvalikosta valitaan vaihtoehto Peruslohkoston poisto maatalouskäytöstä.

Ilmoitus poistosta lähtee kunnan käsittelyyn samalla tavalla kuin muutkin peruslohkomuutokset.

Jos kunta syystä tai toisesta hylkää poiston, lohko palautuu aktiiviseksi.

Kun halutut peruslohkomuutokset on tehty karttaan, muutokset tallennetaan ja sen jälkeen siirrytään muutosten yhteenveto ja lähetyksen välilehdelle.

Muutosten lähettäminen tapahtuu samalla tavalla kuin hakemuksen lähettäminen päätukihaussa: annetaan sähköpostiosoite ja tarkistetaan, että yhteenvetoon tiedot ovat oikein.

Lopuksi painetaan Läheta käsiteltäväksi -painiketta. Sähköpostiin tulee vahvistus ilmoituksen vastaanottamisesta.

Yhteiskäyttölohkot voi ilmoittaa sähköisesti

Vipussa tehty karttapiirros takaa tarkat pinta-alat.

TEKSTI: JUHANI REKU
KUVA: JUHA SINISALO
GRAFIikka: JUKKA PASONEN

Yhteiskäyttölölköjen kasvulohkot voi nyt ilmoittaa ensi kerran sähköisesti Vipu-palvelussa. Aiemmin yhteiskäyttölölköjen kasvulohkorajoja ei ole voinut piirtää Vipu-palvelun kartalla.

Yhteiskäyttölölköjen sähköinen ilmoittaminen vaihe vaiheelta on selostettu oheisessa taulukossa.

Yhteiskäyttölölköistä on mahdollista entiseen tapaan tehdä myös pdf-karttaliite tukihakemukseen tai toimittaa tiedot kuntaan paperikartalla.

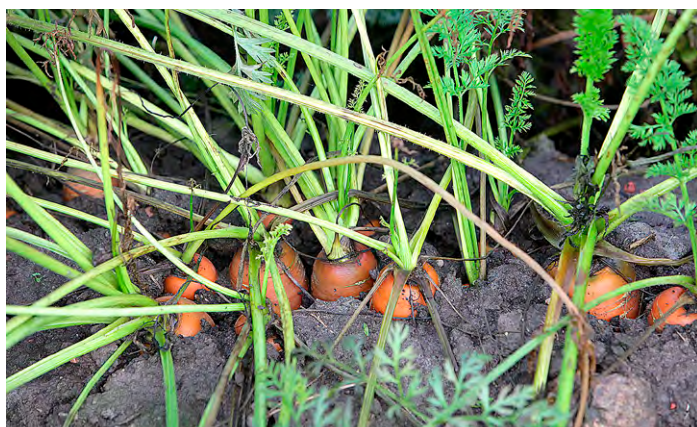
Kaikkien saman peruslohkon sisällä kasvulohkoja viljelevien on aina käytettävä samaa ilmoittamistapaa. Osa ei siis voi ilmoittaa tietojään sähköisesti ja osa paperi- tai pdf-kartalla.

Ruokavirasto suosittelee kuitenkin yhteiskäyttölölköjen sähköistä ilmoittamista, sillä se vähentää tuntuvasti niistä kunnan maaseutuviranomaiselle aiheutuvaa työmäärää.

Sähköisestä ilmoittamisesta on myös merkittävää hyötyä viljelijöille, sillä Vipu-palvelun piirrettäessä kasvulohkot saavat automaattisesti oikean, täsmällisen pinta-alan.

Jos taas kasvulohkot piirretään paperikarttaan tai pdf-liitekarttaan, lohkojen pinta-alojen määrittämiseen ei ole mahdollista käyttää Vipu-palvelun karttageometrian tarjoamaa täsmällistä lukua. Tällöinkin kasvulohkojen pinta-alan täytyy täsmätä tukihakemuksessa ilmoitetun ja karttaan piirretyn kanssa.

Paperi- tai pdf-kartalla ilmoittavien viljelijöiden täytyy myös huolehtia siitä, että kukin viljelijä ilmoittaa omassa tukihakemuksessaan vain omat kasvulohkonsa. Sama kasvulohko ei saa olla useammassa kuin yhdessä tukihakemuksessa. Kaikkien kasvulohkojen yhteispinta-alan pitää myös olla täsmälleen samansuuruinen kuin peruslohkon pinta-ala.

Yhteiskäyttölölkö

Yhteiskäyttölölköllä tarkoitetaan peruslohkoa, jolla on esimerkiksi kasvinvuorottelun vuoksi useamman kuin yhden tuenhakijan kasvulohkoja.

Kasvulohkojen piirtäminen yhteiskäyttölölkölle

1. Merkitään peruslohko yhteiskäyttölölköksi

Kaikkien yhteiskäyttölölkön viljelijöiden pitää käydä tekemässä itse merkintä Vipu-palvelussa omilla tunnuksillaan. Yhteiskäyttölölköisyys ilmoitetaan klikkaamalla kyseisen lohkon peruslohkotiedoissa kohtaa "Muuta peruslohko yhteiskäyttölölköksi". Peruslohkon tiedoissa näkyvät tämän jälkeen kaikkien niiden tilojen nimet, jotka ovat sen ilmoittaneet yhteiskäyttölölköksi.

2. Yhteiskäyttölölkön viljelijät lisäävät lohkolle kasvulohkoja Vipu-palvelussa

Toisin kuin muille lohkoille, yhteiskäyttölölköksi merkitylle lohkolle voi luoda enemmän kuin yhden kasvulohkon piirtämättä niitä kartalle. Lohkot voi normaaliin tapaan tuoda Vipuun myös viljelysuunnitteluhelmasta tai käyttää esitietotietona edellisvuoden kasvulohkoja.

3. Yksi viljelijöistä ilmoittaa itsensä peruslohkon hallinnoijaksi

Hallinnoijaksi valittu viljelijä klikkaa peruslohkon tiedoissa "Valitse tilasi yhteiskäyttölölkön hallinnoijaksi". Hallinnoijaa voi vaihtaa myöhemmin, mutta vaihtaminen rajojen piirtämisen jälkeen hävittää jo piirretyt rajat.

4. Hallinnoija piirtää yhteiskäyttölölkölle kasvulohkot

Vain hallinnoija voi piirtää kasvulohkoja. Yhteiskäyttölölkön kasvulohkot piirretään samalla tavalla kuin tavanomaisenkin peruslohkon kasvulohkot.

5. Hallinnoija kohdistaa piirtämänsä kasvulohkot viljelijöiden perustamiin kasvulohkoihin

Piirretyt kasvulohkot kohdistetaan perustettuihin kasvulohkoihin samalla tavalla kuin tavanomaisellakin peruslohkolla. Kun kohdennus tallennetaan, kasvulohkojen pinta-alat päivittyvät vastaamaan karttaan piirrettyjen lohkojen aloja. Jos lohkolle on perustettu ylimääräisiä kasvulohkoja, ne häviävät.

6. Kukin viljelijä voi tarvittaessa vielä täydentää kasvulohkojensa tietoja

Kunkin tukihakemuksessa näkyvät vain tämän omien kasvulohkojen kasvitiedot.

7. Jokainen viljelijä palauttaa oman tukihakemuksensa kasvulohkotietoineen

Kun yksikin tila on palauttanut hakemuksensa, kasvulohkojen rajoja ei voi enää muuttaa. Kaikkien tilojen pitää jättää hakemuksensa sähköisesti.

MT Lähde: Ruokavirasto

Muutoksia tänä vuonna

Muutosten taustalla on uuden karttasovelluksen käyttöönotto sähköisessä tukihakemuksessa ja hallinnon tukisovelluksessa. Tästä lisää sivulla 8.

1. Saneerauskasvit
Yhteiskäyttölölköillä sijaitsevan kasvulohkon voi tänä vuonna ilmoittaa saneerauskasvitöiden piteeseen samaan tapaan kuin muutkin kasvulohkot. Aiemmin tämä ei ole ollut mahdollista.

2. Viherryttäminen
Tähän asti yhteiskäyttölölköjä ei ole voinut ilmoittaa viherryttämistuen ekologiseen alaan eikä sitä ole huomioitu pysyvien nurmien laskennassa. **Tästä vuodesta** lähtien yhteiskäyttölölkölle ilmoitettu kasvulohko otetaan huomioon ekologisen alan laskennassa. Lisäksi yhteiskäyttölölköillä lasketaan jatkossa muiden lohkojen tapaan nurmivuotia viherryttämistuen pysyvien nurmien toimenpiteessä.

Seko seosrehuvaunujen peruskunnostukset ja -korjaukset yli 20 vuoden kokemuksella. Kunnostamme myös muita merkkejä.

Ota yhteyttä!

Mika Mynttinen
050 300 8577
www.tarvasjoenkonepaja.fi

Teetkö oikeat valinnat?

Tilituki Pro – koko taloushallinta

- kirjanpito ja laskutus samassa ohjelmassa
- maatila, yritys, yhdistys ja tiekunta
- vero-optimointi ja kannattavuusseuranta
- sähköiset lähetykset ja paperiset verolomakkeet

Peltotuki Pro – aina ajan tasalla

- Rypsi, kumina vai vilja? Peltotuki tietää.
- ravinnelaskenta ja ks-aineiden käyttörajoitukset
- tukien haku ja optimointi
- tietojen käyttö Sirppi-mobiilisovelluksella
- **Peltotuki Micro** ilmaiseksi käyttöön!

Prolasku – helpompaa laskutusta

- Vain pieni käyttömaksu, ei muita kustannuksia!

Lisätietoja sivulla www.softsalo.fi

Softsalo Oy, p. 02 777 1450, tuki@softsalo.fi

Ympäristösitoumus jatkuu vielä tämän vuoden ajan

Vaatimukset ovat tänä vuonna pääosin ennallaan.

TEKSTI: JUHANI REKU
PIIRROS: JUKKA PASONEN

Vuonna 2015 tehdyt ympäristösitoumukset ovat voimassa vielä tämän vuoden ajan.

Uusia sitoumuksia ei tänäkään vuonna voi tehdä. Myöskään sitoumusalaa ei ole mahdollista kasvattaa liittämällä siihen aiemmin ympäristösitoumuksen ulkopuolella ollutta alaa.

Poikkeuksena on vain tilusjärjestelyala, jota voi liittää sitoumuksen enintään viisi hehtaaria.

Viime vuonna sitoumuksella ollut ala voi olla sitoumusalaa myös tänä vuonna hakijasta riippumatta.

Voimassa olevan sitoumuksen voi jakaa sitoutumattomalle, jos samalla siirtyy sitoumuksella olevaa peltoa.

Ympäristösitoumuksen vähimmäisvaatimukset ja perustason vaatimukset sekä tilakohtainen toimenpide ovat pääosin ennallaan.

Astiataimien lannoitukseen on tullut pieni muutos. Astiaviljelyssä olevasta alasta ei tarvitse teettää viljavuustutkimusta, ja marjojen astiataimille fosforilannoituksen ylärajaksi on tullut 490 grammaa kuutiometrillä vuodessa.

Kaikki voimassa olevat vaatimukset on listattu Ruokaviraston nettisivuilla, josta ne on syytä vuosittain tarkistaa.

Vipu-palveluun lisätään syksyn syysilmoitusta varten

tarkiste, joka varmistaa tukiehtojen täyttymisen kasvipeitteisyystoimenpiteessä. Tarkiste huomauttaa, jos ilmoitat kasvipeitteisyyden kevytmuokattuun alaan siihen kelpaamattomia kasveja, muun muassa nurmea.

Vuonna 2015 tehdyt ympäristökorvaussitoumukset päättyvät 30.4.2020. Niiden jatkosta sekä tukitasojen muutoksista lisää seuraavalla sivulla.

Ympäristösopimuksia vain ei-tuotannollisten investointien alalle

Uusia ympäristösopimuksia ei tänä vuonna tehdä kahta poikkeusta lukuun ottamatta.

Poikkeuksia ovat sellaiset viisivuotiset ympäristösopimukset kosteikkojen hoidosta sekä maatalousluonnon monimuotoisuudesta ja maiseman hoidosta (perinnebiotoopit ja luonnonlaitumet), jotka tehdään aiemman ei-tuotannollisten investointien tuen alalle.

Ei-tuotannollisen investoinnin pitää valmistua 1.5. mennessä.

Sopimuksia haetaan elykeskuksesta 17.6. mennessä.

Niiden voimassaolo alkaa kuitenkin jo 1.5., joten sopimusehtoja on noudatettava jo ennen hakemuksen jättämistä.

Sopimukseen on käytössä omat hakulomakkeensa. Sähköinen haku ei ole mahdollinen.

Tarkista ennen sopimuksen hakua Päätukihaun tuet 2019 -oppaasta, mitä liitteitä hakemukseen tarvitaan (luku 5. Ympäristösopimukset).

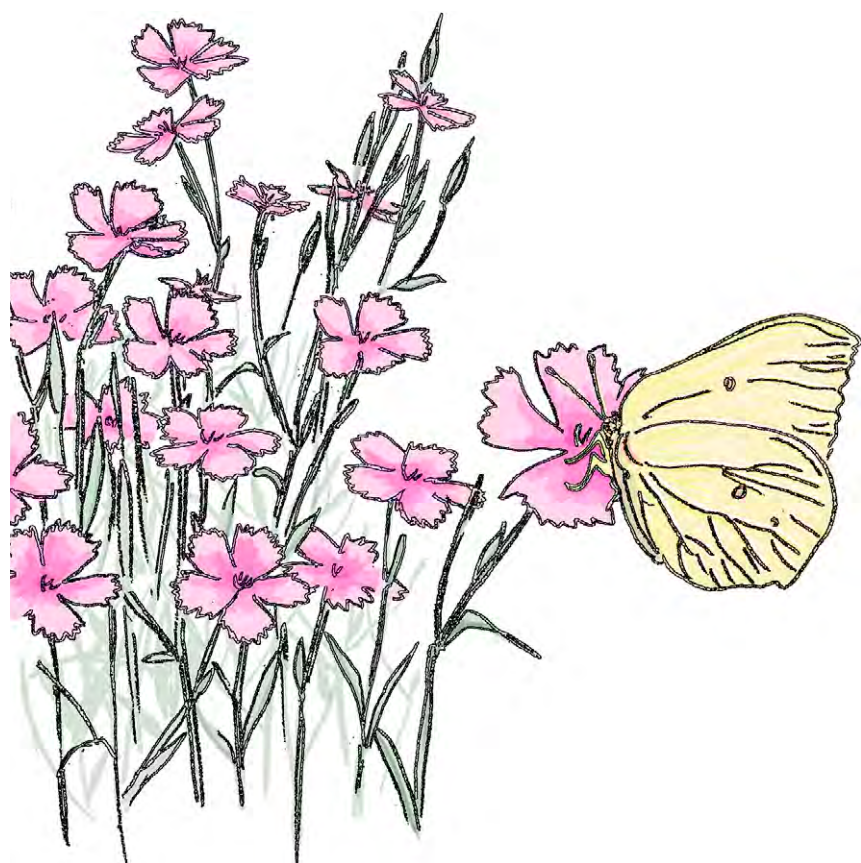
Kumppaakin sopimusta voivat hakea niin viljelijät kuin rekisteröidyt yhdistyksetkin. Kosteikon hoitosopimusta voi hakea myös vesioikeudellinen yhteisö. Ympäristösopimus ei edellytä hakijalta voimassa olevaa ympäristösitoumusta.

Maksatusta ympäristösopimuksesta haetaan vuosittain päätukihaussa Vipussa tai lomakkeella 101B samalla rastilla kuin ympäristökorvaustakin.

Myös edellisen kauden erityistukisopimuksen maksua voi hakea Vipu-palvelussa, vaikka ei olisi sitoutunut ympäristökorvaukseen tai luomuun.

Osalla viljelijöistä on vielä voimassa olevia vuosina 1995–2010 tehtyjä ympäristötuen erityistukisopimuksia. Ne jatkuvat ennallaan kautensa loppuun.

Toisin kuin nykyisen ohjelmakauden ympäristösopimukset, vanhat erityistukisopimukset edellyttävät viljelijältä myös voimassa olevaa ympäristösitoumusta 20-vuotisia erityistukisopimuksia lukuun ottamatta.

Useat tuet edellyttävät korvauskelpoisuutta

Luonnonhaittakorvausta, ympäristösitoumuksen korvausta, korvausta ympäristösopimuksen kurki-, hanhi- ja joutsenpelloista, luomukorvausta sekä C-tuki-alueen kansallisia hehtaaritukia maksetaan vain korvauskelpoisille lohkoille.

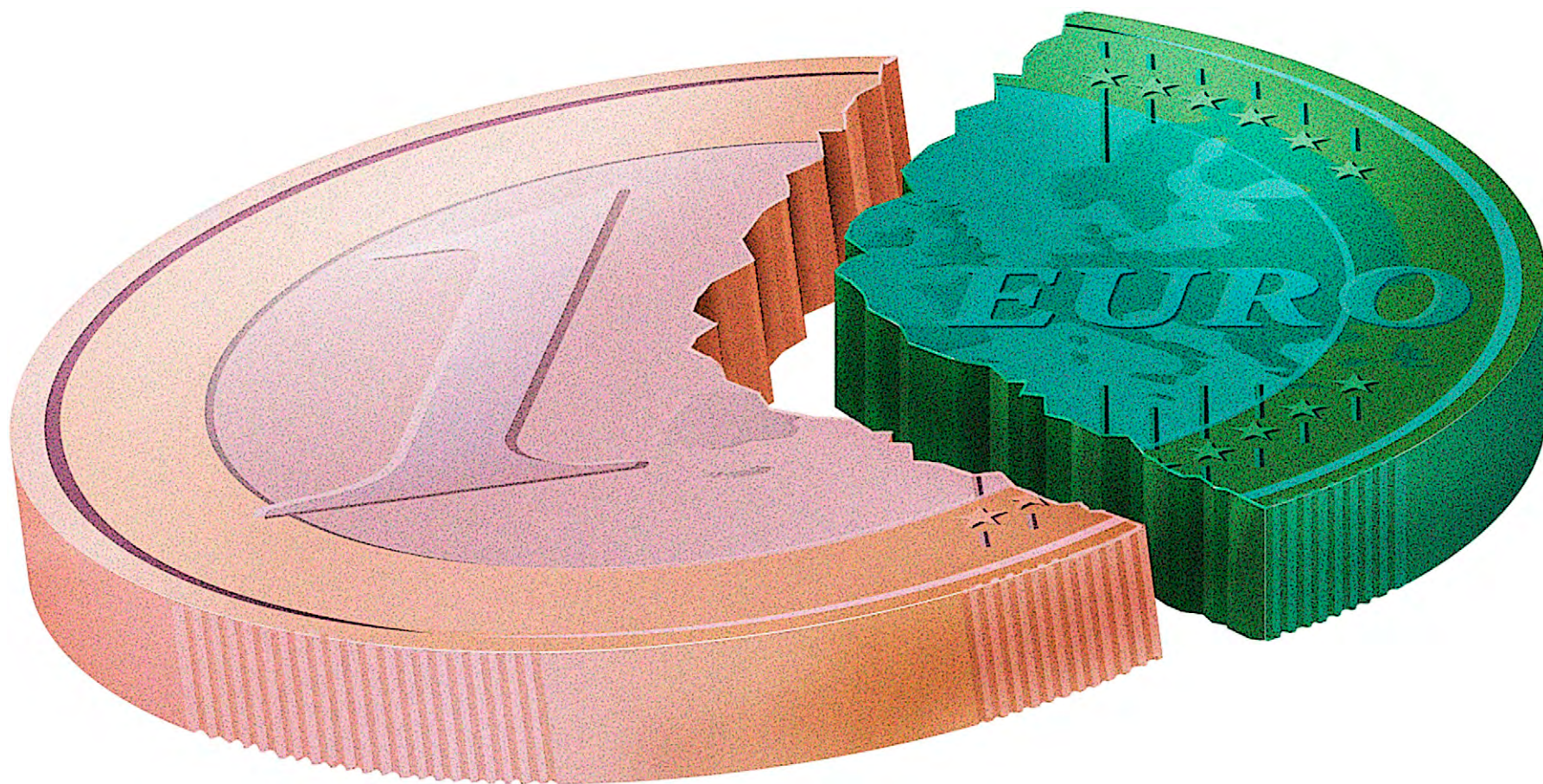
Pääsääntöisesti kaikki viime vuonna korvauskelpoiset lohkot ovat korvauskelpoisia tänä vuonna.

Lohko menettää korvauskelpoisuutensa, jos viljelijä itse ilmoittaa sen viljelemättömäksi tai se todetaan viljelemättömäksi valvonnassa. Lisäksi korvauskelpoisuus päättyy, jos viljelijä ilmoittaa poistavansa lohkon maatalouskäytöstä.

Lohkon korvauskelpoisuuden voi tarkistaa Vipu-palvelusta: kun

olet kirjautunut tunnuksillasi Vipu-palveluun, klikkaa Maatilapudotusvalikkoon (**sivun 6 kuvassa kohta C**) ja siitä Lohkotiedot. Jos lohkon merkintänä on "vain LHK", lohko on korvauskelpoinen vain luonnonhaittakorvauksessa eikä sille voi saada muita korvauskelpoisuutta edellyttäviä tukia.

Korvauskelvottomille lohkoille voidaan myöntää korvauskelpoisuus tietyissä tapauksissa. **Tänä vuonna** korvauskelpoiseksi voi saada enintään viisi hehtaaria sellaisia peruslohkoja, jotka ovat tulleet hakijan hallintaan tilusjärjestelyn kautta. Näiden lohkojen kohdalle merkitään Vipupalvelun peruslohkon lisätiedoissa korvauskelpoisuuden haku ja hakuperuste tai lomakkeeseen 102A hakuperuste H.

Varaudu jo nyt: Korvaukset laskevat rajusti ensi vuonna

**Ympäristö-
sitoumuksen
tilakohtainen
hehtaarikorvaus
kutistuu
kolmannekseen
tämänvuotisesta.**

TEKSTI: JUHANI REKU
PIIRROS: JUKKA PASONEN

Vuonna 2015 tehdyt ympäristösitoumukset ja viisivuotiset ympäristösopimukset päättyvät 30.4.2020.

Tämänhetkisen tiedon mukaan päättyviä sitoumuksia ja sopimuksia on ensi keväänä mahdollista jatkaa vuodella eteenpäin meneillään olevan ohjelmakauden loppuun.

Päättyvistä sitoumuksista ja sopimuksista on myös mahdol-

lista irtautua tämän tukivuoden jälkeen ilman seuraamuksia. Myös yksittäisistä lohkokohtaisista toimenpiteistä on mahdollisuus irtautua ensi vuoden tukihaussa, vaikka tilakohtaista sitoumusta jatkaisi vuodella.

Jo nyt Ruokavirasto suosittelee viljelijöitä varautumaan siihen, että korvaustasot tulevat laskemaan rajusti ensi vuonna. Esimerkiksi ympäristösitoumuksen tilakohtainen hehtaarikorvaus laskee tämänhetkisestä 54 eurosta kolmannekseen, 17 euroon.

Puutarhakasveilla pudotus on nykyisestä 200 eurosta 80 euroon.

Myös suojavaöhykkeiden ja viherlannoitusnurmien korvaukset laskevat ensi vuonna.

Valtaojien varsille perustetut suojavaöhykkeet eivät enää ensi vuonna oikeuta korvaukseen. Korvauksen piiriin jääville suojavaöhykkeille hehtaarikorvaus

**Päättyvistä
sitoumuksista
ja sopimuksista
on mahdollista
irtautua tämän
tukivuoden
jälkeen ilman
seuraamuksia.**

maksetaan 100 euroa tämän vuotista alempana: kohdentamisaueella 400 euroa ja muilla alueilla 350 euroa.

Viherlannoitusnurmilla hehtaarikorvaus alenee samalla tavalla kuin tilakohtaisessa toimenpiteessä, 54 eurosta 17 euroon.

Kahdessa lohkokohtaisessa toimenpiteessä enimmäispinta-alaa rajoitetaan nykyisestä.

Luonnonhoitopeltonurmia voi olla tilan sitoumusalas- ta ensi vuonna enintään 15 prosenttia, kun tänä vuonna enimmäisala on 20 prosenttia. Monimuotoisuuspeltojen enimmäisala laskee 15:stä prosentista 10:een prosenttiin.

Niiden yhteispinta-ala voi olla tilan ympäristösi- toumusalas- ta enintään 15 prosenttia, kun vielä tänä vuonna niitä voi olla yhteensä 20 prosenttia sitoumusalas- ta.

Luonnonhoitopeltonurmis- ta ei makseta ensi vuonna kor-

vausta muualla kuin kohdentamisaueella.

Ympäristösopimusten ehdot säilyvät ensi vuonna ennallaan, mutta tämän vuoden tapaan ensi vuonna uudet sopimukset on rajattu niille aloille, joilla on toteutettu ei-tuotannollinen investointi.

Ympäristökorvauksen rahoitus- ta joudutaan ensi vuonna leikkaamaan siksi, että nykyiselle ohjelmakaudelle varattujen rahojen käyttö on painottunut ohjelmakauden alkupuolelle.

Lisäksi rahoitusta jouduttiin käyttämään vuonna 2014 edellisen ohjelmakauden tukiin, koska nykyisen ohjelmakauden valmistelu viivästyi.

Suomen esittämät leikkaukset ovat paraikaa EU-komission käsittelyssä. Mikäli komissio hyväksyy Suomen esityksen, ne siirtyvät kansalliseen valmisteluun ja tulevat voimaan ensi vuoden tukihakuun mennessä.

Luomutuotanto jäi haaveeksi

Karjatilän suunnitelmat muuttuivat, kun uudet luomusitoumukset pantiin jäihin.

TEKSTI: SARI PENTTINEN
KUVAT: LARI LIEVONEN

KITEE

Maataloustuottajia kannustetaan kehittämään tiloja. Kiteen Papinniemiessä **Pentti Karttunen** ja **Kati Hyttinen** ovat tehneet työtä käskettyä. Tavanomaisen kasvintuotannon siirtäminen luomutuotantoon piti olla pientilalla seuraava kehitysaskel.

”Meillä on jo pitkään ollut monet tuotantotavoista luonnonmukaisia, vaikka emme ole virallisesti luomussa. Halusimme kuitenkin siirtää kasvintuotannon ihan virallisestikin luomuun ja aloimme tehdä töitä asian eteen”, kertoo Karttunen.

Lihan- ja maidontuotantoa ei ollut edes tarkoitus siirtää luomuun, vaikka edellytykset lihakarjan osalta olisi jo nyt olemassa, kertoo Hyttinen. Esimerkiksi säilörehu säilötään jo nyt biologisilla rehunsäilöntäaineilla.

Edellistalvena pariskunta osallistui luomukoulutukseen. Syksyllä tilattiin luomuun sopivia heinän- sekä viljansiemeniä ja kaikki oli valmiina siirtymään ja tulevaa kevättä varten.

Karttunen sanoo, että heitä kyllä varoitettiin, että tilanne uusien luomusitoumusten suhteen saattaa muuttua. Marraskuussa tuli sitten tieto, että uusia luomusitoumuksia ei enää tehdä.

”Suunnitelmat menivät kertaheitolla uusiksi ja tilanne vaati nopeaa reagointia. Muutos tarkoitti myös taloudellisia tappioita. Emme tehneet tavanomaista tuotantoa ajatellen esimerkiksi ennakko-ostoja, vaan jouduimme tekemään ostot kovemalla hinnalla.”

Tila olisi toki voinut ilmoittautua luomutuotannon valvontajärjestelmään, mutta luomukorvausta heille ei olisi myönnetty.

”Ei siinä olisi ollut mitään järkeä. Iso osa luomutuotannon tuotantopanoksista on kalliimpia kuin tavanomaisessa, vaikka toki tuotteiden hintakin on parempi. Työmäärä myös lisääntyy merkittävästi.”

Maatalous on pitkäjänteinen tuotannonala, johon lyhytjänteinen ja tempoileva tukipolitiikka sopii huonosti. 10 vuotta on lyhyt aika maalla, pohtii Karttunen.

”Moni naapuritila on jättänyt leikin kesken raastavan epävarmuuden takia ja lopettanut.”

Hyttinen ja Karttunen aikovat kuitenkin jatkaa ja löytää jotain muita tapoja kehittää omaa tuotantoa. Esimerkiksi tilan keskisadot ovat jo nyt reilusti yli koko maan keski-sadon.

2021 alkava uusi rahoituskausi ja uudet ehdot ovat vielä arvoitus. Millä tahansa ehdoilla luomutuotantoon ei uudella kaudella siirrytä, pariskunta toteaa.

Kati Hyttinen ja Pentti Karttunen jatkavat karjankasvatusta, vaikka luomuun siirtyminen ei toteutunut. Rellu-koira hoitaa oman tonttinsa.

Uusia luomusitoumuksia ei tänä vuonna tehdä

Luomutuotannon voi aloittaa ilman tukea, kunhan ilmoittautuu valvontaan huhtikuun aikana.

JUHANI REKU

Uutta luomusitoumusta ei voi tänä vuonna tehdä.

Halutessaan luomutuotannon voi silti aloittaa ilmoittautumalla Ruokaviraston ylläpitämään luomutuotannon valvontajärjestelmään. Luomukorvausta tänä vuonna aloitaville ei kuitenkaan myönnetä.

Luomusitoumuksen aiemmin antaneilla tiloilla korvaus maksetaan tänä vuonna normaaliin tapaan, kun hakee maksatusta päätukihakemuksessa. Tukitaso pysyy ennallaan.

Jos luomutilalta poistuu tänä vuonna sitoumuksella ollutta

alaa, sitä ei voi korvata muulla alalla. Toisin sanoen esimerkiksi vuokrasopimuksen päättymisen myötä hallinnasta poistunut alaa ei voi korvata jollain muulla hallinnassa olevalla tai hallintaan tulevalle alalla.

Tämä rajoitus ei kuitenkaan koske sellaista alaa, joka on viime vuonna ollut jonkin toisen tilan luomusitoumuksella. Tällaisista lohkoista ei tarvitse erikseen ilmoittaa ely-keskukseen, sillä ne yhdistyvät omaan luomusitoumuksen automaattisesti ilmoittamalla ne päätukihakemuksessa.

Tilan luomusitoumusala voi kasvaa vain yhdessä poikkeustilanteessa: jos tila on luovuttanut tilusjärjestelyssä toiselle tilalle korvauskelpoista alaa ja vastaanottanut toiselta tilalta korvauskelvotonta alaa. Tällöin tila voi saada korvauskelpoiseksi enintään viisi hehtaaria vastaanottamaansa korvauskelvotonta alaa.

Jos tilusjärjestelyssä ollut luomutila on luovuttanut omia luomusitoumuslohkojaan ja

samalla vastaanottanut korvauskelpoisia lohkoja toiselta tilalta, vastaanotettuja lohkoja voi liittää luomusitoumuksensa enintään luovuttamansa alan verran.

Lohkojen vaihdossa luomusitoumusalaa ei voi kasvattaa.

Hallintaan tulleet luomussa viime vuonna olleet lohkot liitetään osaksi luomusitoumusta automaattisesti, kun ne ilmoittaa omassa tukihakemuksessaan.

Jos lohko korvauskelpoinen mutta se ei ole ollut viime vuonna toisen tilan luomusitoumuksessa, sen liittämistä luomusitoumukseseen pitää hakea ely-keskuksesta lomakkeella 215. Lomakkeen liitteeksi tarvitaan jäljennös tilusjärjestelyn suunnitelmasta, josta ilmenevät tilusjärjestelyssä hallintaan tulleet alat sekä selvitys tilusjärjestelyssä hallinnasta poistuneista lohkoista.

Olemassa olevan sitoumuksen lohkoineen voi tänäkin vuonna siirtää tilalta toiselle. Vastaanottavan tilan pitää tällaisissa

tapauksissa viljellä koko pinta-alansa luomuehtojen mukaisesti luomukorvauksen saadakseen.

Sitoumuksen siirroista ilmoitetaan ely-keskukseen 17.6. mennessä lomakkeella 160. Sitoumusehtoja pitää noudattaa toukokuun alusta lähtien.

Luomun koulutusvaatimuksen on täyttyvä siirtohetkellä.

Luomutilat voivat myös tänä vuonna vaihtaa kasvintuo-

tannon luomusitoumuksensa kotieläinsitoumuksiksi tai toisinpäin. Tämä tehdään tavanomaiseen tapaan Ruokaviraston lomakkeella 215 ely-keskukseen 17.6. mennessä.

Jos kasvitila vaihtaa sitoumuksensa kotieläintilan sitoumuksiksi, sen pitää ilmoittautua eläinten osalta luomuvalvontaan huhtikuun loppuun mennessä. Myös koulutusvaatimuksen tulee täyttyä samassa aikataulussa.

Muista myyntikasvivaatimus

Kasvitilan luomukorvauksen antaneella tilalla sitoumusalasta keskimäärin vähintään 30 prosentilla pitää viljellä myyntikasveja. Ehdosta on muutamia poikkeuksia, muun muassa tilat, joilla on voimassa yhteistyösopimus luomukotieläintilan kanssa.

Lisätietoa:

www.ruokavirasto.fi > Viljelijät > Tuet ja rahoitus > Luonnonmukainen tuotanto > Muista sitoumusehdot myyntikasvien tuottamisesta ja kotieläintuotteiden myymisestä

Väli vuoden vaikutukset näkyvät viiveellä

Luomusektori on erittäin pettynyt hallituksen tekemään päätökseen pitää luomusitoumuksissa ainakin yksi väli vuosi.

Erityisen harmilliseksi tilanteen tekee se, että luomulle olisi kasvavaa kysyntää niin Suomessa kuin vientimarkkinoillakin. Pro Luomun kevättalvella teetämä selvitys osoitti, että luomuvientiä harjoittavissa yrityksissä kasvuodotukset ovat kovat. Luomun kysyntä kasvaa nyt Euroopan ja Amerikan lisäksi vahvasti Aasiassa.

Luomuviennin arvo oli viime vuonna 25–30 miljoonaa euroa, vuonna 2023 se voisi olla ”mallillisestikin arvioiden” 40–50 miljoonaa euroa.

Kyselyn toteuttajan, agronomi **Päivi Rönni**n mukaan tilanne on erittäin harmillinen.

”Kasvupotentiaali olisi huomattava. Varsinkin luomukauralle olisi kysyntää.”

Rönni muistuttaa, että luomuviennin määrä on jo 2010-luvun aikana moninkertaistunut. Siksi kasvupotentiaalia ei voida pitää liioiteltuna. ”Var-

Päivi Rönni

sinkaan kun mitään merkkejä kasvun hidastumisesta ei ole näkyvissä.”

Luomualan näkökulmasta hallituksen tekemä linjaus on kohtuuton, toteaa Luomuliiton edunvalvontajohtaja **Susann Rännäri**.

”Luomuhan ei ole ollut maaseutuohjelman rahoitusongelman syy. Syy on ollut ympäristökorvauksen toimenpiteiden

Susann Rännäri

kalleus suhteessa käytettävään rahamäärään. Siksi on väärin, että ongelma ratkaistaan tavalla, josta luomuala joutuu kärsimään.”

Päätös olla tekemättä uusia luomusitoumuksia on ristiriidassa maaseutuohjelman kanssa, sillä siinä tavoitteeksi asetettiin luomualan tuntuva kasvattaminen.

Erityisen suuri ristiriita on **Juha Sipilän** (kesk.) hallituk-

sen oman ohjelman kanssa. Siinä tavoitteeksi asetettiin luomun osuuden nostaminen 20 prosenttiin Suomen peltoalasta.

Tätä vasten marraskuinen päätös luomun jäädyttämisestä oli luomusektorin pettämistä, Rännäri korostaa.

”Kyse on puhtaasti poliittisesta tahtotilasta.”

Sekä Rönni että Rännäri korostavat, että tulevaisuuden kannalta on aivan ratkaisevaa se, mitä tapahtuu ensi vuonna – ja seuraavana.

”Jääkö tämä yksittäiseksi väli vuodeksi, vai onko edessä pidempikin katkos. Yksi yksittäinen vuosi ei välttämättä merkitse tuhoa luomun kasvutavoitteille. Tilanne on erittäin paha, jos luomusitoumuksia ei tehdä ensi vuonnakaan”, Rännäri pohtii.

Rönni korostaa, että luomun kehitys vaatii tasaista kasvua. Luomuraaka-aineen tarjonnan pitää kehittyä niin, että se vastaa kasvavaan kysyntään.

”Täytyy muistaa, että koti-

maassakin kuluttajat ovat halukkaita lisäämään luomutuotteiden kulutusta. Jos tähän kysyntään ei vastata kotimaisella raaka-aineella, kyllä tilalle on tulossa ulkomaista”, Rännäri muistuttaa.

Ja ulkomaista luomua tulee olemaan tarjolla.

”Tanskassa rahoitusta ei ole leikattu, vaan siellä on avoimesti päätetty olla EU:n luomutuottajamaa. Paraikaa tanskalaiset kartoittavat Pohjoismaiden ja Baltian luomumarkkinoita.”

Rönni muistuttaa, että Suomessa julkilausuttuna tavoitteena ei ole ollut vain luomualan kasvattaminen, vaan myös elintarvikeviennin kasvattaminen. Vientimarkkinoilla luomulla on merkittävä etu tavanomaisesti tuotettuun ruokaan verrattuna.

”Luomu on valvottu järjestelmä. Sen myötä myös muut kuin suomalaiskuluttajat pystyvät varmasti luottamaan siihen, että tuote vastaa siitä annettua lupaa.”

Valtaosa tuista ennallaan

Tukiehdot on tärkeää kerrata, vaikka ne olisivatkin ennallaan.

JUHANI REKU

Perustuki

Perustuki jatkuu tänä vuonna ennallaan.

Hakiessaan perustukea viljelijä hakee aina automaattisesti myös viherryttämistukea, joten käytännössä perustuen hakeminen edellyttää myös viherryttämistuen ehtojen täyttämistä (ks. sivut 20–21).

Luonnonhaittakorvaus

Luonnonhaittakorvauksen (LHK) ehdot jatkuvat ennallaan.

Tilalla voi olla nykyisen ohjelmakauden suoja-työhyökkeitä, viher-, sänki- ja avokesantoja sekä luonnonhoitopeltonurmia yhteensä enintään kolmannes siitä, mikä on tilan korvaukseen oikeuttavien viljelykasvien kokonaispinta-ala.

Jos tilalla on yhteensä 60 hehtaaria viljelykasveja, viherlannoitusnurmia ja ympäristökorvauksen monimuotoisuusalaa, kesantorajoitteeseen kuuluvaa alaa voi olla enintään 20 hehtaaria, jotta luonnonhaittakorvausta maksettaisiin tilan koko korvauskelpoiselle alalle.

Jos lohkolle ilmoitetaan viherlannoitusnurmia neljättä vuotta peräkkäin, sille ei makseta LHK:ta.

Jos tilan kesantorajoitteeseen kuuluva ala on suurempi kuin 20 hehtaaria, korvausta ei makseta rajan ylittävälle alalle.

Korvauskelpoisten lohkojen tulee olla koko korvausvuoden ajan maataloustuotannossa.

Jos lohko poistuu maatalouskäytöstä ennen vuoden loppua (31.12.), luonnonhaittakorvaus ja sen kotieläin- ja korotus pitää kyseisen lohkon osalta perua.

LHK:ta maksetaan myös pelon ulkopuolisille laitumille, esimerkiksi luonnonlaitumille ja -niityille.

Kotieläintilan korotusta saa, kun tilalla on vähintään 0,35 eläinyksikköä LHK-kelpoista peltolohkoa kohti.

Luonnonhaittakorvaukseen kohdistuu pinta-alarajoite eli degressio. Se tarkoittaa, että luonnonhaittakorvausta sekä sen kotieläin- ja korotusta leikataan asteittain pinta-alan kasvessa.

Jos tilan LHK-kelpoinen, maksuun oikeuttava ala ylittää 150 hehtaaria, korvausta ja kotieläin- ja korotusta alennetaan ylittävältä osalta 10 prosenttia. Jos LHK-ala ylittää 300 hehtaaria, leikataan ensin 150–300 hehtaarin alalta 10 prosenttia ja lisäksi 300 hehtaarin ylittävältä osalta 20 prosenttia.

Peltokasvipalkkio

Peltokasvipalkkion ehdot ovat samat kuin viime vuonna.

Tarkka luettelo kaikista peltokasvipalkkioon oikeuttavista kasveista on Ruokaviraston Päätukihauun tuet 2019 -oppaassa.

Sokerijuurikkaasta tai tärkkelysperunasta palkkiota hakevan pitää tehdä viljelysopimus ja toimittaa siitä kopio kuntaan 17.6. mennessä.

Sokerijuurikkaalla viljelysopimukseksi hyväksytään viljelyvahvistus (todistus sokerijuurikkaan viljelysopimuksesta).

Viljelysopimukseen ei saa sisällyttää tärkkelysperunan omaa siemenlisäysalaa. Siemenlisäysalat pitää ilmoittaa tukihakemuksessa omina kasvulohkoinaan.

Avomaanvihannesaloille tukea maksetaan vain, kun avomaanvihannekset käytetään ihmisravinnoksi. Muu käyttö, esimerkiksi rehu- tai koristekasvikäyttö, pitää ilmoittaa kasvulohkotiedoissa.

Kansalliset peltotuet

Kansallisia peltotukia ovat C-alueella maksettavat pohjoisen hehtaarituki, yleinen hehtaarituki ja nuorten viljelijöiden tuki sekä sokerijuurikkaan tuki.

Näiden tukien ehdot ovat ennallaan.

Pohjoisen hehtaarituen ja nuorten viljelijöiden tuen tukitasoja on korotettu viime

vuodesta. Pohjoiseen hehtaaritukeen sovelletaan kuitenkin tukiyksikkökerrointa, jolla määritetään lopullinen tukitaso sen jälkeen, kun hakumäärä on selvillä.

Pohjoista hehtaaritukea avomaanvihannesaloille maksetaan vain, kun avomaanvihannekset käytetään ihmisravinnoksi.

Jos aloittaa tilanpidon tänä vuonna ja hakee tukea heti tänä vuonna, tukikelpoisuussajan lasketaan alkavan heti ja tukea voi saada vuoteen 2023 asti.

Nuorten viljelijöiden tuet

Nuoret viljelijät voivat hakea myös tänä vuonna tilan sijaintipaikasta riippuen yhtä, kahta tai kolmea nuorille tuottajille suunnattua tukea.

Kaikilla tukialueilla haettavissa on EU-rahoitteinen nuoren viljelijän tuki, jota haetaan päätukihauussa 17.6. mennessä.

Päätukihauussa haetaan myös C-alueelle maksettavaa nuorten viljelijöiden tukea.

Sen sijaan koko maassa maksettavaa nuoren viljelijän aloi-

tustukea haetaan ely-keskuksesta.

EU-rahoitteista nuoren viljelijän tukea myönnetään viljelijälle, joka on korkeintaan 40-vuotias hakiessaan perustukea ensimmäisen kerran. Tänä vuonna ikäehdon täyttävät ne ensimmäisen perustukihakemuksensa jättävät, jotka ovat syntyneet vuonna 1978 tai sen jälkeen.

Tukea voidaan tänä vuonna maksaa, jos tilanpito on aloitettu pääasiallisena yrittäjänä 1.1.2014 tai sen jälkeen.

Jos aloittaa tilanpidon tänä vuonna ja hakee tukea heti tänä vuonna, tukikelpoisuussajan lasketaan alkavan heti ja tukea voi saada vuoteen 2023 asti.

Jos tänä vuonna aloittanut hakee tukea ensimmäisen kerran vasta ensi vuonna, myös tukikelpoisuussajan lasketaan alkavan vasta ensi vuodesta ja se jatkuu vuoteen 2024.

EU-rahoitteista tukea maksetaan perustuen tavoin tukioikeuksien mukaan. Tukea voi saada enintään 90 hehtaarin tukioikeuksille. Sen ylittävälle osalle tukea ei makseta.

Kansallista nuorten viljelijöiden tukea maksetaan C-alueella tilan maatalous-, puutarha- ja energiakasvien pinta-alan perusteella.

Kansallisessa nuorten viljelijöiden tuessa on samat vaatimukset tuenhakijalle kuin EU:n nuoren viljelijän tuessa.

Maatalouden tuotantotilat ja rakenteet

Osaamista lakeuksilta, tilojen keskeltä

Askeleen edellä rakentamisessa – olemme osa toimivaa kuivaketjua

Kaikki valmistamamme elementit on valmistettu, varastoitu, pakattu ja lastattu sisätiloissa, jolloin tuotteiden kuivaketju säilyy täydellisenä. Tällainen elementti on kosteusturvallinen ja sen rakennustekniset ominaisuudet ovat huippuluokkaa.

Betoniluoma Oy

www.betoniluoma.com

Tukioikeuksien siirrot on tehtävä 17.6. mennessä

Tukioikeuksia voi hakea entisiin ehdoin kansallisesta varannosta.

TEKSTI: JUHANI REKU
PIIRROS: JUKKA PASONEN

Tukioikeudet ovat itsenäisiä eli ne voivat aina siirtyä aktiiviviljelijältä toiselle ilman vastaavaa peltoalaa. Tukioikeuksia voi siis myös vuokrata ilman, että samaan aikaan vuokrataan vastaava peltoala.

Tukioikeuksien siirtoja on kahta lajia:

- Omistusoikeuden siirto on aina pysyvä toimenpide.
- Hallinnan siirto on määräaikainen. Tukioikeuden palautuvat määräajan päättyessä auto-

maattisesti niiden omistajalle.

Kummatkin ilmoitetaan 17.6. mennessä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle lomakkeella 103B ja liitteellä 103A. Sähköisesti niitä ei voi ilmoittaa.

Lisäksi hallinnolle pitää aina toimittaa myös liitteenä tukioikeuksia luovuttavan osapuolen tukioikeuslomake 103A. Sen saa kunnasta tai sen voi tulostaa Viipu-palvelusta.

Ilmoitusajasta ainoa poikkeus on koko tilan hallinnan siirto, jossa tilan kaikki viljelymaat ja tuen piirissä olevat tuotantoeläimet siirtyvät yhdelle uudelle haltijalle.

Koko tilan hallinnan siirron voi tehdä 31.8. asti. Siirrosta pitää ilmoittaa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle 15 työpäivän kuluessa lomakkeella 103B ja liitteellä 103A. Tänä

vuonna viimeinen päivä ilmoittamiseen on 20.9.

Tukioikeuksia ei pääsääntöisesti voi enää nykyisin siirtää henkilölle, joka ei täytä tukihakuvuonna aktiiviviljelijän määritelmää. Ehto koskee sekä hallinnan että omistuksen siirtoja.

Lomakkeeseen 103B on merkittävä tukioikeuksien omistuksen siirrosta ilmoittaessa, kuka tukioikeuksia hallinnoi omistuksen siirron jälkeen.

Tukioikeudet voivat siirtyä ostajalle tai ne voivat jäädä myyjän tai kolmannen osapuolen hallintaan.

Tieto hallinnoinnista ilmoitetaan ruksaamalla yksi lomakkeen kohdassa 3 olevista vaihtoehdoista. Se tai ne, joille omistus siirtyy, kirjataan kohdassa 3 oleville riveille.

Tilanteissa, joissa tukioikeudet on vuokrattu kolman-

nelle osapuolelle ja niiden omistaja vaihtuu ”taustalla”, tukioikeuksien hallinta säilyy vuokrasopimuksen mukaisesti kolmannella osapuolella. Tällöin rastitaan kohta ”tukioikeuksien hallintaoikeus jää kolmannelle osapuolelle”.

Jos taas tukioikeudet myydään ja uusi omistaja vuokraa ne edelleen kolmannelle osapuolelle, tehdään molemmista siirroista oma paperi. Toinen tehdään omistuksen siirrosta myyjältä ostajalle, toinen hallinnan siirrosta ostajalta vuokralaiselle.

Hallinta siirtyy tukioikeuksien uudelle omistajalle automaattisesti siinä vaiheessa, kun vuokrasopimus päättyy.

Tukioikeudet voidaan siirtää muulle kuin aktiiviviljelijälle vain kahdessa poikkeustapauksessa.

Ensimmäinen poikkeus on pellon ja tukioikeuksien olemassa olevan vuokrasuhteen päättymisen. Tällöin tukioikeudet palautuvat pellon ja tukioikeuksien omistajalle.

Hallinto huolehtii näissä tilanteissa siirrosta automaattisesti.

Toinen poikkeus on tapaus, jossa tukioikeudet siirtyvät perinnön, ennakkoperinnön tai sukupolvenvaihdon yhteydessä. Silloin tukioikeuksien vastaanottajan ei tarvitse täyttää aktiiviviljelijän määritelmää.

Tällöin lomakkeen 103B liitteenä on aina toimitettava hallinnolle kirjallinen todiste. Todisteeksi käy kopio jakoa-, kauppaa-, lahja- tai osituskirjasta.

Aktiiviviljelijästä lisää tietoa Tuenhakijan perusoppaasta luvussa 4.

Kansallinen varanto

1.

Haku varannosta

Tukioikeuksia voi hakea kansallisesta varannosta tietyillä perusteilla.

Tukioikeuksia voivat hakea uudet viljelijät, nuoret viljelijät sekä tilat, joilla on tehty tilusjärjestely. Lisäksi tukioikeuksia voi hakea tietyiltä viljelemättömyyssopimuksilta (Luel, Lutu) sekä 20-vuotisilta erityisympäristösopimuksilta vapautuville tukioikeudettomille aloille. Perusteena voi olla myös tuomioistuimen päätös tai hallinnon määräys.

Näistä on lisätietoa Ruokaviraston julkaisemassa varantohaun oppaassa, joka on luettavissa Ruokaviraston verkkosivulla.

Tukioikeuksia haetaan kansallisesta varannosta lomakkeella 289.

Se palautetaan oman alueen ely-keskukseen 17.6. mennessä.

2.

Siirto varantoon

Tukioikeuksien käyttöä tarkastellaan nykyisin kokonaisuutena, ei yksittäisen tukioikeuden käyttönä. Jos tuen hakijalla on kahtena peräkkäisenä vuonna käyttämättömiä tukioikeuksia, kansalliseen varantoon siirtyy kumpanakin vuonna käyttämättä jäänyt määrä.

Jos tilalla on viime vuonna jäänyt käyttämättä 2 hehtaaria tukioikeuksia ja tänä vuonna käyttämättä jää 1,2 hehtaaria, kansalliseen varantoon siirtyy 1,2 hehtaaria.

Tukioikeuksien edellisen vuoden käytön voi tarkastaa Vipuneuvojasta tukihakemusta täyttäessään.

Muut kuin viljelijät

Myös muut kuin viljelijä-maanomistajat voivat tulostaa Vipu-palvelusta omat tukioikeustietonsa eli lomakkeen 103A. Vipu-palveluun kirjaudutaan omilla verkkopankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella.

Ei-viljelijöillä tukioikeuslomake löytyy palvelun etusivulla olevalta Tukioikeustiedot-välilehdestä. Lomakkeen pystyy tulostamaan välilehden alareunasta Muodosta tukioikeuslomake -linkistä.

Ruokavirasto suosittelee käyttämään Vipua tukioikeuslomakkeen hankkimiseen. Tarvittaessa sen voi noutaa myös kunnasta.

CONEXX®

www.conexx.fi

Edullinen ja laadukas – TERÄKSESTÄ!

TUOTANTOHALLIT | TERMINAALIT | URHEILUHALLIT | MAATALOUSRAKENNUKSET

Wedholms

LEADING MILK COOLING SOLUTIONS

WEDHOLMS-TILASÄILIÖIDEN ETUJA:

Maidon laatu

- Paras pesu monipuolisten säätöjen ja pyörivän pesupään ansiosta
- Jäätymisen esto myös pienille maitomäärille
- Tukenasi Kylmäkärjen osaava huoltoverkosto

Taloudellisuus

- Lisävarusteena lämmöntalteenotto
- Ympäristöystävällinen R134a kylmäaine

Alueesi huolto (24h) ja myynti

Järvelä: Jarkko Mäkelä 041 440 1172

Tomi Mustasalo 041 440 1176

Veli Pekka Poutanen 041 440 1179

Hämeenlinna: Juha Karjalainen 041 440 1177

Jyväskylä: Juha Mikkonen 040 450 1020

Perho: Ari Viitala 040 905 2552

Kaustinen: Pasi Leskinen 040 519 5756

Nivala: Kimmo Palovaara 0400 286 781

Oulu: Joonas Hietala 045 773 48748

WWW.KYLMAKARKI.FI

Wedholms

Onko huomenna poutaa?

MT.FI/saa

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Ekologiselle alalle uusi mesikasvikesanto

Kasvinsuojelu-aineita ei tänäkään vuonna saa käyttää ekologisen alan typensitoja-kasveilla ja kesannoilla.

TEKSTI: JUHANI REKU
PIIRROS: JUKKA PASONEN

Viherryttämistuen vaatimukseen on tälle vuodelle tullut pieniä muutoksia viime vuoteen verrattuna. Merkittävien uudistuksista on uusi viherkesanto-tyyppi ekologisen alalle: viherkesanto (mesikasvit).

Viime vuoden muutokset, kuten kasvinsuojelun kielto typensitojakasveilla ja ekologisen alan (efa) kesannoilla, ovat voimassa tänäkin vuonna.

Viherryttämistuen ekologiseksi alaksi hyväksytään uutena kesantotyyppinä mesikasvikesanto.

Sillä tarkoitetaan kasvustoa, joka tuottaa runsaasti mettä ja siitepölyä ja lisää näin pölyttäjäin ja muiden hyönteisten elinmahdollisuuksia.

Hyväksyttäviä kasveja mesikasvikesannolle ovat apilat, mesikät ja aitohunajakukka sekä näiden seoskasvustot.

Yksi hehtaari mesikasvikesantoa täyttää tilan ekologisen alan vaatimusta 1,5 hehtaarilla.

Mesikasvikesantoa koskee sama vaatimus kuin muitakin ekologisen alan kesantoja, eli

sillä ei saa harjoittaa maataloustuotantoa 1.1.–15.8. Alalle saa kuitenkin sijoittaa mehiläispeisiä.

Mesikasvikesannon painokerroin on 1,5 eli yksi hehtaari mesikasvikesantoa täyttää tilan ekologisen alan vaatimusta 1,5 hehtaarilla.

Muulla ekologisen alan kesannolla painokerroin on 1 eli yksi hehtaari kesantoa täyttää vaatimuksesta yhden hehtaarin.

Mesikasvikesanto nollaa lohkon nurmivuosien laskennan.

Viherryttämistuen ehdot jakautuvat entiseen tapaan kolmeen osaan: ekologisen alan vaatimukseen, viljelyn monipuolistamisen vaatimukseen eli niin sanottuun kasvilajivaatimukseen sekä pysyvän nurmen säilyttämisen vaatimukseen.

Se, montaako vaatimuksista tilan pitää noudattaa, riippuu tilan sijainnista ja pinta-alasta.

Viljelyn monipuolistaminen

Tilan pitää tukialueesta ja peltopinta-alasta riippuen viljellä vähintään kahta tai kolmea kasvilajia. Eri lajeiksi laskettavat kasvit selviävät Päätukihaun tuet 2019 -oppaan Viherryttämistuki-luvun taulukoista 2.1–2.6.

Tilalla on oltava viljelyssä vähintään kaksi kasvilajia:

• **C-alueella** vähintään 10 peltohehtaarin tilat

• **AB-tukialueella** 10–30 peltohehtaarin tilat

Tilalla on oltava viljelyssä vähintään kolme kasvilajia:

• **AB-alueen** yli 30 peltohehtaarin tilat

Kasvilajivaatimus ei koske tilaa:

• **jos** tilan peltoalasta yli 75 prosenttia on nurmea, kesantoa, palkokasveja tai näitä yhteensä.

• **jos** tilan tukikelpoisesta maatalousmaasta yli 75 prosenttia on pysyvää nurmea tai nurmea tai näitä yhteensä.

• **jos** tilan peltoala on alle 10 hehtaaria.

• **jos** maatilan peltoalasta yli 50 prosenttia on alaa, jota viljelijä ei ole ilmoittanut edellisvuoden tukihakemuksessaan, ja jos maatilan koko peltoalalla viljellään eri viljelykasvia kuin edellisenä vuonna.

Viherryttäminen

Viherryttämistuki on pakollinen kaikille perustukea hakeville. Hakiessaan perustukea hakee samalla viherryttämistukea.

Viherryttämistuen vaatimuksista ei vapaudu sillä, että ei ole sitoutunut ympäristökorvaukseen. Kyse on täysin erillisistä tuista.

Sen sijaan luomutiloilla viherryttämistuen vaatimuksia pitää noudattaa vain alalla, joka ei ole luomutuotannossa.

Pysyvät nurmet

Kasvulohko katsotaan

pysyväksi nurmeksi, jos se ei ole kuulunut tilan viljelykiertoon yli viiteen vuoteen.

Lohkon katsotaan kuuluvan viljelykiertoon silloin, kun **sillä** on viiden vuoden aikana viljelty muutakin kasvia kuin nurmea tai **sillä** on viljelty yhtäjaksoisesti nurmea enintään viisi vuotta ja sitä ei enää tänä vuonna ilmoiteta tukihakemuksessa nurmeksi.

Viljelykiertovaatimusta ei voi täyttää sillä, että kyntää nurmilohkon ja kylvää sen samana vuonna uudelleen nurmeksi.

Pysyviä nurmia tarkastellaan kasvulohkoittain.

Omien kasvulohkojensa nurmivuosien määrän ennen tukihakua pystyy helposti tarkastamaan Vipupalvelun kartasta. Pysyvät nurmet -karttataso näyttää, jos loholla on ollut nurmea viisi edeltävää vuotta tai

sillä on pysyvää nurmea.

Muita kuin Natura-alueen pysyviä nurmia voi viljellä normaalisti. Sen voi myös muuttaa muuhun viljelykäyttöön.

Jos pysyvän nurmen suhde maatalousmaahan vähenee koko maan tasolla yli 5 prosenttia, pysyvää nurmea kahden edellisvuoden aikana muuhun käyttöön siirtäneet viljelijät voivat joutua muuttamaan osan muuhun käyttöön ottamastaan alasta takaisin nurmelle.

Natura-alueella sijaitsevat pysyvät nurmet eli Natura-nurmet on luokiteltu herkeiksi pysyviksi nurmiksi. Niitä ei saa siirtää muuhun käyttöön.

Niiden kasvuston voi uudistaa vain erityisestä syystä, mutta tällöinkään niitä ei saa kyntää. Uudistamisesta pitää ilmoittaa etukäteen kirjallisesti maaseutuelinkeinoviranomaiselle.

Ekologinen ala (efa)

Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa ja Ahvenanmaalla sijaitsevien tilojen peltoalasta viisi prosenttia on oltava ekologista alaa.

Ekologiseen alaan lasketaan

- **kesantoalat**
- **alat**, joilla kasvaa typensitojakasveja tai niiden seoskasvustoa (tarkista hyväksytyt seokset Pää-tukihaun tuet 2019 -oppaan Viherherryttämistuki-luvusta)
- **ala**, joilla kasvaa lyhytkiertoista energiapuuta eli haapaa tai pajua
- **täydentävien** ehtojen mukaan suojellut maisemapiirteet.

Vaatimuksesta vapautuu, jos

- **tilan** peltoalasta yli 75 prosenttia on nurmea, kesantoa, palkokasveja tai näitä yhteensä tai
- **tilan** tukikelpoisesta

maatalousmaasta yli 75 prosenttia on pysyvää nurmea tai nurmea tai näitä yhteensä tai

- **tilalla** on peltoa alle 15 hehtaaria.

Ekologisilla aloilla ei saa käyttää rikkaruohojen, kasvitautilien ja tuholaisten torjuntaan tarkoitettuja aineita, kasvunsäätäreitä tai peittäusaineita.

Efa-kesannoilla kielto on voimassa kesantokauden ajan eli 1.1.-15.8.

Ekologisen alan typensitojakasvialoilla kielto on voimassa kylvöstä elokuun loppuun tai sadonkorjuuseen asti, jos sato korjataan elokuun lopun jälkeen. Edellisenä vuonna kylvetyillä typensitojakasvialoilla käyttökielto on voimassa vuoden alusta lähtien.

Tilaa MT

Maaseudun Tulevaisuus on maa- ja metsätalouden elinkeinoihin, kulttuuriin ja harrastuksiin keskittyvä erikoissanomalehti. MT:sta luet tuoreeltaan myös politiikan ja talouden uutiset taustoineen.

MT.FI/tilaa

MAASEUDUN TULEVAISUUS

SAMPO ROSENLEW

www.sampo-rosenlew.fi

SAMPO ROSENLEW Comia Series

- kun mukavuus on itsestäänselvyys.

➔ **PYYDÄ TARJOUS JA VOIT VOITTA MATKAN AGRITECHNICAAN HANNOVERIIN!**

UUDEN PUIMURIN OSTAJALLE VELOITUKSETTA

GrainSense
-vilja-analysointori

GrainSenseillä mitataan viljasta kätevästi: valkuaisainepitoisuudet, kosteuden, öljypitoisuudet sekä hiilidyräattipitoisuuden.

PYYDÄ TARJOUS VOITA MATKA
AGRITECHNICA 2019 HANNOVER

AGCO SUOMI

➔ **SAMPO ROSENLEW MYYJÄSI:**
AGCO Suomi Oy
Katso lähin myyjäsi: www.agcosuomi.fi

➔ GrainSense-etu on voimassa rajoitetun ajan! Toimi pian!

Valvonta on osa tukijärjestelmää

Vähintään viisi prosenttia tiloista pitää valvoa joka vuosi.

TEKSTI: JUHANI REKU
PIIRROS: JUKKA PASONEN

EU vaatii kaikkia jäsenmaita valvomaan tukia saavia tiloja. Valvonnat jaetaan hallinnollisiin valvontoihin sekä tilalla

tehtäviin valvontoihin.

Tilalla tehtävät valvonnat jakautuvat edelleen kolmeen ryhmään: peltovalvontaan, eläintukien valvontaan sekä täydentävien ehtojen valvontaan.

Peltovalvontoja pitää EU-säädösten mukaan tehdä vähintään viidelle prosentille tiloista joka vuosi. Peltovalvonnat alkavat päätukihaun päätyttyä kesäkuun lopussa.

Tilakäynnit pyritään tekemään marraskuun puoliväliin mennessä.

Tämän jälkeen tehdään kasvipeitteisyys- ja talviaikaista asiakirjavalvontaa seuraavan vuoden kevääseen.

Täydentävien ehtojen valvontaan valitaan vuosittain yksi prosentti tukia hakeneista tiloista. Tilat valitaan sekä satunnaisesti että painottaen tiettyjä vuosittain vaihtuvia tekijöitä.

Eläintukia valvotaan ympäri vuoden.

Tiedot tilalle vuosien mitaan tehdyistä valvonnoista ovat tämän vuoden aikana tulossa Vipu-palveluun.

 Katso lisää sivulta 6.

Varaudu valvontaan – asiakirjat valmiiksi

Peltovalvonta

- lohkojen vuokrasopimukset

Täydentävät ehdot:

- **lanta-analyysi** (tehtävä viiden vuoden välein)
- **kasvulohkotason** kirjanpito lannoituksesta sekä maalajista: tiedot lannoitteiden määrästä sekä niiden sisältämästä liukoisesta tyydestä ja kokonaistyydestä, satotasoista sekä ajankohdista, jolloin lantaa tai orgaanisia lannoitevalmisteita on levitetty pellolle
- **viljelijän** muistiinpanot tai selvitykset täydentävien ehtojen vaatimista toimenpiteistä, esimerkiksi hukka-kauran torjunnasta, tilalla käytetyistä kasvinsuojelua-aineista (voivat sisältyä ympäristökorvauksen lohko-muistiinpanoihin)
- **kasteluveden** ottolupa (jos ympäristöviranomaiset ovat todenneet kasteluveden ottamisen luvanvaraiseksi)
- **maisemapiirteiden** suojelu-

päätös (luonnonsuojelulalla suojeltujen kohteiden)

Ympäristökorvaus:

- **viljelysuunnitelma**
- **viljavuustutkimukset**
- **lohkemuistiinpanot** (myös erityistukisopimusten hoitopäiväkirjat)
- **lannoitekuitit** valvontavuodelta sekä selvitys muista valvontavuonna käytetyistä tai luovutetuista lannoitteista
- **kasvinsuojeluruiskun** testaus- ja kasvinsuojelua-aineiden käyttökoulustodistukset
- **eläinluettelo** (eläinmäärä)
- **puhdistamolietteen** käsittely- ja analyysitiedot sekä analyysi maan pH:sta ja raskasmetallipitoisuuksista (puhdistamolietteen levityslohkoilta, jos on syytä epäillä raskasmetallipitoisuuksien normaalia korkeampia arvoja)

Peltokasvipalkkio:

- **lupiinin** siementen vakuustodistukset ja ostokuitit

Eläinvalvonta

Kaikki eläimet:

- **pitopaikkakohtaiset** eläinluettelot (voi olla myös sähköisessä muodossa)
- **eläinten** osto- ja myyntitositteet 12 kuukauden ajalta
- **eläinten** hallintatodistukset esimerkiksi yhteisomistushevosista
- **muut** mahdolliset eläimiin liittyvät asiakirjat, esimerkiksi raatokeräilyn rahtikirjat

Alkuperäisrotusopimukset:

- **rotupuhtaustodistukset**
- **kantakirjaustodistukset**

Lampaat ja vuohet:

- **kuttujen** maitomääräkirjanpito

Hevoset:

- **hevospassi** (rekisteritodistus), hevostuotantoa, mikäli hevosta käytetään luonnonhaikkorvauksen kotieläin- korotuksen ja/tai tuotannosta irrotetun sika- ja siipikarja- talouden tuen eläintuot-

vaatimuksen täyttämiseen tai sopimukseen alkuperäisrotujen kasvattamisesta.

Eläinten hyvinvointi- korvaukseen sitoutuneilla tiloilla:

Naudat:

- **nautojen ruokinta** ja hoito: ruokintasuunnitelma, karkearehuanalyysi, suunnitelma toimintahäiriöiden varalta
- **vasikoiden** pito-olosuhteisiin liittyvät toimenpiteet: lääkityskirjanpito ja eläinlääkärinlausunto vasikoiden nupoutuksesta
- **nautojen** laidunnukseen liittyvät toimenpiteet: laidunnus- ja ulkoilukirjanpito

Siat:

- **sikojen** ruokinta ja hoito: ruokintasuunnitelma, suunnitelma toimintahäiriöiden varalta, porsastuotantosikailassa ja yhdistelmäsiikailassa tuotantosunnitelma
- **joutilaiden** emakoiden ja ensikoiden ulkoilu: ulkoilukirjanpito

- **parannetut** porsimisolosuhteet: kirjanpito porsitushäkin käytöstä
- **sikojen** kastraatioon liittyvät toimenpiteet: lääkityskirjanpito.

Siipikarja:

- **siipikarjan** ruokinta ja hoito: ruokintasuunnitelma ja viljan valkuaisanalyysi
- **broilerien** ja kalkkunoiden pito-olosuhteiden parantaminen: teuraseräraportit
- **munintakanalan** ilmanlaadun parantaminen: kirjanpito lannanpoistosta ja ilman ammoniakkimittauksista

Lampaat ja vuohet:

- **lampaiden** ja vuohien ruokinta: ruokintasuunnitelma ja karkearehuanalyysi
- **lampaiden** ja vuohien hoito: lampaiden kerintäkirjanpito, loistorjuntasuunnitelma, papananäyteanalyysit, lääkityskirjanpito
- **laidunnukseen** liittyvät toimenpiteet: laidunnus- ja ulkoilukirjanpito

Satoa ei yleensä ole pakko korjata

Tukien saaminen ei edellytä sadon korjaamista kahta poikkeusta lukuun ottamatta. Sato on korjattava kaikilta sellaisilta lohkoilta,

- **joille** on haettu avomaavihannesten pohjoista hehtaaritukea tai
- **jotka** on ilmoitettu

ympäristösitoumuksella suojavyöhykkeeksi tai monivuotiseksi ympäristönurmeksi.

Jos satoa ei korjaa, sadonkorjuuta edellyttävät tuet pitää perua. Poikkeuksena on ylivoimainen este, josta pitää ilmoittaa kuntaan 15 työpäivän kuluessa.

Perusteet sadon korjaamatta jättämiseen arvioidaan aina jokaisessa tilanteessa erikseen.

Täydentävät ehdot edellyttävät, että viljeltyä peltoa ja pysyvien kasvien alaa on viljeltävä hyvän maatalouskäytännön ja paikkakunnan olosuhteiden mukaan.

Se tarkoittaa käytännössä toimenpiteitä, joiden tavoitteena on tasainen kasvusto.

Jos satoa ei korjata, viljelijän pitää huolehtia, että maatalousmaalle on seuraavana vuonna mahdollista perustaa kasvusto tai tuottaa korjuu- ja markkinakelpoinen sato.

Luettelo asiakirjoista

Ruokaviraston nettisivuilla on julkaistu kattava listaus maatiloilta vaadittavista asiakirjoista sekä asioista, joista on tilalla pidettävä kirjaa. www.ruokavirasto.fi > Asiointi > Oppaat ja lomakkeet > Viljelijät > Tukihaun oppaat, ehdot ja ohjeet > Maataloustuotannon kirjaamisvaatimukset 2019

Sähköinen haku tehdään tuttuun tapaan Vipussa

Uudet kartat helpottavat kasvulohkojen ilmoittamista.

TEKSTI: JUHANI REKU
GRAFIKKA: JUKKA PASONEN

Tukihakemuksen tekeminen Vipu-palvelussa ei ole juurikaan muuttunut viime vuodesta, vaikka palveluun on tehty mitava uudistus uusien karttojen myötä.

Hakemus täytetään entiseen tapaan samojen vaiheiden kautta. Ensin käydään läpi peruslohkoilla olevien kasvulohkojen tiedot, sen jälkeen tarkistetaan ja tarvittaessa täydennetään hakijan ja tilan esitetyt tiedot sekä ilmoitetaan ruksaamalla haettavat tuet.

Ennen lähettämistä Vipuneuvojan tarkisteet vielä var-

mistavat, että hakemus on täytetty oikein eikä ilmoitetuissa tiedoissa ole ristiriitaisuuksia.

Myös visuaalisesti palvelu on karttasovellusta lukuun ottamatta ennallaan. Tuttuun tapaan myös netissä oleviin hakuohjeisiin pääsee yhdellä klikkauksella.

Sähköistä hakemusta voi täyttää haluamallaan tahdilla. Täyttämisen voi jättää kesken missä vaiheessa tahansa ja palata jatkamaan täyttämistä myöhemmin. Syötetyt tiedot eivät katoa, vaan ne säilyvät palvelussa.

Ruokaviraston nettisivuilla on edellisvuosien tapaan havainnolliset ohjeet hakemuksen täyttämiseen. Ohjeita on sekä kirjallisesti kuvitettuna että videoina.

Ohje hakemuksen täyttämiseen seuraavalla aukeamalla.

Kasvulohkojen esitättövaihtoehdot

Vaihtoehto	Mitä hakemukseen esitätetään?	Mitä tämän jälkeen voi tai pitää tehdä?
Lohkotietojen esittäminen	Kasvulohkojen tiedot kopioidaan viime vuoden tukihakemuksesta. Viimevuotisista tiedoista uuteen tukihakemukseen kopioidaan sekä karttaan piirretyt kasvulohkojen rajat että viime vuonna ilmoitetut kasvilajit, tieto luomun vaiheesta sekä mahdolliset lohko-kohtaiset toimenpiteet.	Kaikkia kasvulohkoille ilmoitettuja tietoja voi hakemusta täyttäessään muuttaa. Peruslohkoille voi piirtää uusia kasvulohkoja ja esitättettyjä kasvulohkorajoja voi poistaa tai muuttaa. Myös kokonaisia kasvulohkoja voi poistaa. Jos peruslohkot ovat muuttuneet, kasvulohkot pitää piirtää uudelleen.
Viljelysuunnitteluohjelmasta tuodut tiedot	Tämä vaihtoehto on valittavissa vain, jos tiedot on jo lähetetty ohjelmasta Vipu-palveluun. Esitättettynä on kaikki ohjelmasta siirtyneet tiedot.	Kaikkia palveluun esitättettyjä tietoja voi tarvittaessa muuttaa. Jos peruslohkolle on perustettu viljelysuunnitteluohjelmassa useita kasvulohkoja, Vipu luo hakemukseen vastaavat kasvulohkot mutta niiden rajat pitää käydä piirtämässä karttaan. Tämän jälkeen esitättetyt kasvilajitiedot ja piirretyt kasvulohkot yhdistetään kohdistusvaiheessa toisiinsa (ohjeen ohjeen kohta 5).
Vain peruslohkotiedot	Peruslohkoilla ei ole mitään esitättö-tietoja eli kasvulohkoja, kasvilajeja, tietoa luomun vaiheesta tai lohko-kohtaisia toimenpiteitä.	Koska kasvulohkoja ei ole tälle vuodelle perustettu, ne pitää perustaa (piirtää) tukihakemusta täyttäessään voidakseen ilmoittaa niille muun muassa viljeltävät kasvilajit sekä muut vaaditut tiedot, kuten luomun vaihe sekä mahdolliset lohko-kohtaiset toimenpiteet.

MT Lähde: Ruokavirasto

Paperilomakkeellakin voi yhä hakea

Tukia voi hakea paperilomakkeilla edellisvuosien tapaan. Lomakkeet ovat käytännössä entisellään.

Paperilomakkeita yksityiskohtaisine täyttöohjeineen voi tulostaa Ruokaviraston nettisivuilta. Tarvittaessa lomakkeet voi tulostuttaa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisella.

Lohkokirjanpito-ohjelmasta tulostetut täytetyt lomakkeet käyvät entiseen tapaan.

Jos yhdelläkin peruslohkolla on enemmän kuin yksi kasvulohko, liitteenä pitää palauttaa myös kartta.

Kaikkien paperilomakkeella hakkevien pitää palauttaa entiseen tapaan ainakin tukihakulomake 101B ja kasvulohkolomake 102B.

Jos yhdelläkin peruslohkolla on enemmän kuin yksi kasvulohko, liitteenä pitää palauttaa myös kartta. Karttaan merkitään kasvulohkot kaikille niille peruslohkoille, joilla on enemmän kuin yksi kasvulohko.

Muut lomakkeet pitää palauttaa vain, jos niiden tietoihin on tullut muutoksia viime vuoden jälkeen.

Tältä varalta kannattaa käydä läpi, onko maatilalomakkeen 101A, peruslohkolomakkeen 102A ja tilan osalliset -lomakkeen 101D tietoihin tullut muutoksia ja pitääkö ne siksi tänä vuonna palauttaa.

Jos peruslohkoihin on tullut viime vuoteen verrattuna muutoksia, ne ilmoitetaan lomakkeella 102C. Sen liitteeksi tarvitaan aina kartta lohkoista, joita ilmoitettavat muutokset koskevat.

Peruslohkossa muutoksia?

Vaikka hakemuksen pystyy tekemään kerralla valmiiksi 17.6. iltamyöhään asti, viime tinkaasi asioita ei ole syytä jättää.

Varsinkin mahdolliset peruslohkomuutokset on järkevää tehdä jo 10.5. mennessä. Näin varsinaista tukihakemusta täyttäessä käytettävissäsi ovat ajantasaiset lohkotiedot ja kaikki Vipuneuvojan tarkisteet toimivat oikein.

Peruslohkumuutoksista erillinen ohje sivulla 8.

Hakemuksen peruuttaminen

Jos haluat täydentää tai muokata jo lähettämääsi hakemusta, sinun pitää ensin peruuttaa se.

Peruutuksesta saat samanlaisen sähköpostikuittauksen kuin lähettämisestäkin.

Jos olet liittänyt Vipussa hakemukseesi pdf-muotoisia liitteitä, ne säilyvät palvelussa, vaikka peruutat hakemuksen. Liitteitä ei tällöin tarvitse lisätä hakemukseen ennen uuden hakemuksen lähettämistä.

Muista, että peruutettu hakemus tarkoittaa samaa kuin kokonaan lähettämättä oleva hakemus! Muista siksi aina lähettää se uudelleen! Vain lähetetty hakemus on palautettu hakemus.

Varmista, että viimeisin Vipu-palvelun sinulle lähettämä kuittausviesti kertoo hakemuksen palauttamisesta eikä peruutuksesta.

Hakemuksen teko vaihe vaiheelta

1 Jos et ole laatinut viljelysuunnitelmaa erillisessä ohjelmassa tai et halua käyttää siellä laatimaasi suunnitelmaa esitäyttöön, siirry suoraan tämän ohjeen kohtaan 2. Jos olet laatinut viljelysuunnitelman jollain tietokoneohjelmalla, aloita tukihakemuksen teko lähettämällä laatimasi lohkotiedot ohjelmasta Vipu-palveluun. Neuvoja lähettämiseen löydät käyttämäsi ohjelman omista ohjeista. **Lähetysten yhteydessä** sinut ohjataan Suomi.fi-kirjautumissivulle, jossa sinun pitää tunnistautua samaan tapaan kuin suoraan Vipuun kirjautuessasi, joko mobiilivarmenteella tai omilla verkkopankki-tunnuksillasi.

2 Kun olet kirjautunut Vipu-palveluun ja olet etusivulla, klikkaa sivun yläreunan valikosta Sähköinen asiointi (sivun 6 kuva 1 kohta A). Valitse sähköisen asiointin etusivun valikosta Päätukihakuku.

Tämän jälkeen sinulta tiedustellaan, haluatko esitää lohkotiedot. Valitse itsellesi sopivin siinä olevista vaihtoehdoista.

Jos et ole lähettänyt esitäämateriaalia viljelysuunnitteluohjelmastasi Vipuun, vaihtoehtoja on kaksi: viime vuoden tiedot ja vain peruslohkot.

Jos olet lähettänyt viljelysuunnitteluohjelmasta esitäämateriaalia, ne näkyvät valikossa kolmantena vaihtoehtona.

Lisätietoa valinnasta ja sen vaikutuksista edellisen sivun taulukossa.

3 Tämän jälkeen avautuu Lohkotiedot-näkymä (kuva 7). Mitä tietoja on täytettynä, riippuu kohdassa 2 valitsemastasi vaihtoehdosta.

Vain peruslohkot:

Sinun pitää täyttää jokaiselle peruslohkolle kaikki vaaditut tiedot (A) sekä tarvittaessa piirtää kasvulohkot, jos niitä on peruslohkolla useampi kuin yksi (ks. ohje sivulla 8). Jos kasvulohkoja on vain yksi, täytä kasvi- ja muut kasvulohkon tiedot peruslohkotietojen alapuolella olevaan kenttään (B).

Esitäyttö viime vuoden tiedoilla:

Kunkin lohkon kohdalla näkyvät sille esitäytetyt tiedot sekä viime vuodelta kopioidut kasvulohkorajat, jos peruslohkoilla on ollut enemmän kuin yksi kasvulohko. Tarkista, että tiedot ovat oikein. Muokkaa ja täydennä puuttuvat tiedot (kohdat A ja B) sekä korjaa, piirrä tai poista tarvittaessa kasvulohkorajoja (ks. ohje sivulla 8). Kasvulohkotietoja ei ole kuitenkaan esitäytetty, jos lohko on ollut digitoinnissa tai olet itse tehnyt peruslohkemuutoksia. Tällöin peruslohkolle muodostuu yksi koko peruslohkon kokoinen kasvulohko, joka sinun on tarvittaessa pilkottava useammaksi kasvulohkoksi. Näille lohkoille pitää täyttää myös kaikki muut tarvittavat tiedot.

Muuta vielä kasvulohkoille (B) tämän vuoden kasvilajitiedot sekä täytä muut perus- ja kasvulohkokohtaiset tiedot, kuten lohko-kohtaiset toimenpiteet, luomun vaihe tai hukkakauratilanne.

Viljelysuunnitteluohjelmasta tuodut tiedot:

Tarkista, että tiedot ovat oikein ja korjaa tarvittaessa (kohdat A ja B). Jos yhdelläkin peruslohkolla on useampia kuin yksi kasvulohko, sen rajat pitää käydä piirtämässä karttaan (ks. ohje sivulla 8).

Täytä tarvittaessa muut perus- ja kasvulohko-kohtaiset tiedot, kuten lohko-kohtaiset toimenpiteet, luomun vaihe tai hukkakauratilanne.

7 Sähköinen asiointi - Päätukihakuku

1. Ilmoita tiedot

F 2. Hae tukia

E

C Lohkotietojen yhteenveto

D Maatilan tiedot

A

B

G

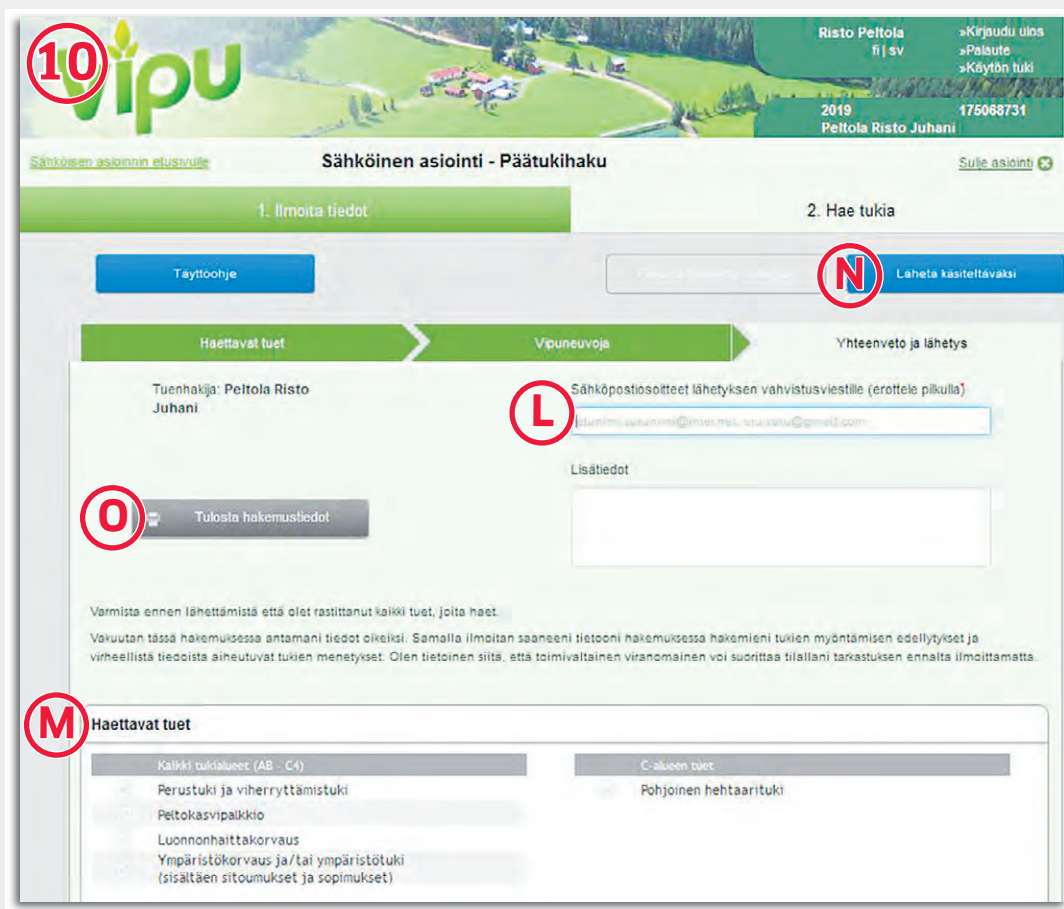
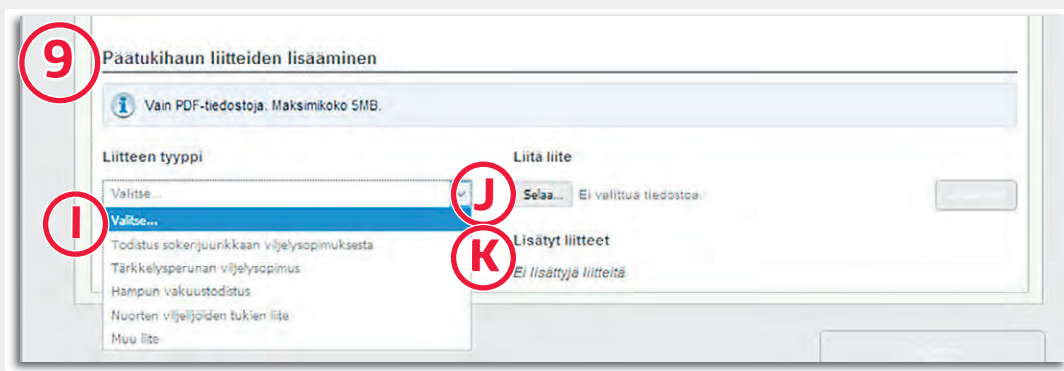
H

8 1. Ilmoita tiedot

2. Hae tukia

G

H

4 Jos peruslohkojen rajoja on tarpeen muuttaa, voit tehdä sen nyt sivun 9 ohjeen mukaan. Jos rajat ovat kunnossa, siirry seuraavaan vaiheeseen.

5 Kun olet piirtänyt kasvulohkot ja täyttänyt niiden tiedot, klikkaa karttakuvan yläpuolella olevasta palkista näkyviin Lohkotietojen yhteenveto -välilehti (C). Näkyviin tulee kooste kaikista palveluun tähän mennessä syöttämistäsi tiedoista. Käy tässä vaiheessa yhteenveto huolella läpi. Palaa tarvittaessa korjaamaan virheet edelliselle välilehdelle.

6 Siirry seuraavaksi Maatilan tiedot -välilehdelle (D). Tarkista siellä olevat esitäytetyt tiedot ja muokkaa tai täydennä muut tarvittavat tiedot. Tallenna syöttämäsi tiedot klikkaamalla Tallenna-painiketta sivun oikeassa yläreunassa (E). Klikkaa seuraavaksi sivun yläreunassa olevaa välilehteä Hae tukia (F).

7 Valitse ensin avautuvalla Haettavat tuet -välilehdeltä pudotusvalikosta tuen hakija (kuva 8 kohta G). Jos hakija on yhteisömuotoinen tila, valitse myös viljelijä, joka täyttää 18 vuoden ikävaatimuksen.

Ruksaa sitten alla olevasta luettelosta (H) kaikki ne tuet, joita olet hakemassa sekä ne tuet, joiden maksatusta olet hakemassa. Jos olet sitoutunut ympäristökorvaukseen, joko ympäristösitoumuksen tai -sopimukseen, tai luomutuotantoon, muista hakea maksatusta ruksaamalla vastaava ruutu.

8 Voit liittää pdf-muotoisia tukihakemuksen liitteitä sivun alareunassa olevassa kohdassa Päätukihaun liitteiden lisääminen (kuva 9). Valitse pudotusvalikosta (I) ensin, minkä liitteen olet hakemukseen liittämässä. Sen jälkeen klikkaa Selaa-painiketta (J) ja lataa liite koneeltasi palveluun. Tämän jälkeen klikkaa Lisää liite -painiketta. Lisäämäsi liite näkyy otsikon Lisätyt liitteet alla (K) sekä myöhemmin yhteenvetotulosteessa.

9 Klikkaa seuraavaksi yläreunasta auki Vipuneuvoja-välilehti. Jos Vipuneuvoja on havainnut syöttämissäsi tiedoissa virheitä, se ilmoittaa niistä nyt.

Sivulla olevassa luettelossa mahdolliset virheet on jaoteltu kahteen ryhmään:

- Punaisella ovat kaikki ne virheet, jotka on korjattava ennen hakemuksen jättämistä.
- Keltaisella merkityt virheet ovat havaittuja ristiriitoja. Hakemuksen voi jättää, mutta ristiriidat on syytä käydä läpi ja tarvittaessa korjata.

Vipuneuvojaan on lisätty tänä vuonna neljä uutta tarkistetta.

- **Huomautus** raiviolohkoista, joille on kasvu-lohkotiedoissa merkitty avo- tai sänkikesanto tai jotka on merkitty tilapäisesti viljelemättömäksi alaksi. Nämä eivät täytä täydentävien ehtojen vaatimuksia.
- **Huomautus** lohkoista, joilla on hukkakaura-rekisterin mukaan hukkakaurasaastunta ja joille on kasvulohkotiedoissa merkitty kaura. Koska tieto saastunnasta tulee hukkakaurarekisteristä, viljelijän omalla merkinnällä ei ole vaikutusta tähän tarkistukseen.
- **Huomautus** ympäristökorvaussitoumuksen ulkopuolella olevasta lohkoista, jolle on merkitty puutarhakasvien toimenpide.
- **Huomautus** ympäristökorvaussitoumuksen ulkopuolella olevasta lohkoista, jolle on merkitty ympäristökorvaukseen kuuluvia kasvilajeja, esimerkiksi luonnonhoitopeltonurmi.

Päaset korjaamaan Vipuneuvojan havaitsemaa virhettä suoraan, kun klikkaat listassa olevaa Kohde-sarakkeen linkkiä tai siirtymällä aiemmille välilehdille.

10 Kun olet täyttänyt hakemuksen ja tarvittaessa käynyt korjaamassa Vipuneuvojan havaitsemat virheet, klikkaa auki Yhteenveto ja lähetys -välilehti (kuva 10).

Syötä avautuvalle sivulle sähköpostiosoitteesi (L). Saat siihen kuittauksen hyväksytysti jätetystä ja hallinnon vastaanottamasta hakemuksesta. Osoitteita voi olla enemmänkin kuin yksi. Erotta osoitteet toisistaan pilkulla.

Käy vielä huolellisesti läpi sähköpostikentän alapuolella oleva yhteenveto täyttämistäsi tiedoista (M).

Yhteenvedossa on lueteltu kaikki päätukihaussa haettavat tuet. Tarkista, että jokaisessa sellaisessa tuessa on merkittynä rasti, johon olet oikeutettu.

Jos havaitset virheen (esimerkiksi sellainen tuki on jäänyt rastittamatta, johon olet oikeutettu), pystyt vielä siirtymään kyseisen tiedon sisältävälle välilehdelle korjaamaan virheellisen tiedon.

Virheen korjaamisen jälkeen pääset takaisin Yhteenveto ja lähetys -välilehdelle, kun olet ensin tarkistuttanut tekemäsi muutokset Vipuneuvoja-välilehdellä.

Lähetä tukihakemus klikkaamalla sivun yläreunassa olevaa Lähetä käsiteltäväksi -painiketta (N).

11 Ennen kuin suljet sähköisen asioinnin, tarkista sähköpostisi. Sinne olisi pitänyt saapua vahvistus hakemuksen palauttamisesta. Jos kuittausta ei ole tullut, tarkista, että todella lähetit hakemuksen ja että palveluun syöttämäsi sähköpostiosoite oli oikein.

Voit halutessasi vielä tallentaa hakemuksesi tiedot koneelle pdf-tiedostona tai tulostaa ne paperille. Hakemustiedot voi tulostaa Yhteenveto ja lähetys -sivulla olevasta Tulosta-painikkeesta (O).

Tiedoston tai tulosteen yläreunassa lukee, milloin hakemus on jätetty viranomaisten käsittelyyn.

Palautusajan sisältävä pdf-tiedosto tai -tuloste on tarvittaessa todiste hyväksytysti jätetystä hakemuksesta.

Jos tulosteen yläreunassa lukee Esikatseluvuoto, et ole vielä lähettänyt hakemusta eteenpäin. Käy tällöin lähettämässä hakemus käsiteltäväksi.

EU-avustajat vuonna 2019

MTK:n jäsenetuna saat tänäkin vuonna pientä maksua vastaan koulutetun EU-avustajan palvelut. MTK-liitot ovat kouluttaneet EU-avustajia yhteistyössä elykeskusten, Pro Agria Keskusten ja MTK:n kanssa. Koko EU-jäsenyyden ajan vapaaehtoiset avustajat ovat auttaneet viljelijöitä tukihakemusten täyttämisessä.

Vuonna 2019 tukihakemuksia täyttävien EU-avustajien yhteystiedot (nimet, jotka halutaan julkaistavaksi) löytyvät oheisesta luettelosta tuottajaliitoittain ja paikkakunnittain jaoteltuina. Listassa

ensimmäisenä on lueteltu ne avustajat, joille tuottajaliitto, tuottajayhdistys tai avustaja itse on ottanut MTK:n EU-avustajavakuutuksen. Vakuutus edellyttää, että sekä avustajan että avustettavan on oltava MTK:n jäsen. Kaikkien MTK:n vakuuttamien EU-avustajien nimet löytyvät MTK:n verkkosivuilta.

Vastuuvakuutus korvaa tuen menetyksen, jos tukihakemus on täytetty virheellisesti ns. päätukihauksessa. Viljelijän on avustajaa tilatessaan syytä tarkistaa avustajan vakuutustilanne mahdollisen virheen

varalta. Vakuutusta varten täytöstä pitää olla todisteena (maksu)kuitti, josta käy ilmi avustajan ja avustettavan nimi sekä avustuspäivä. MTK:n verkkosivuilta löytyy vakuutuksen ehdot ja sopimus-pohja, jolla sovitaan vastuuvakuutuksen omavastuun maksamisesta mahdollisen virheen sattuessa.

Vakuutuksen ottaneiden EU-avustajien jälkeen listassa on lueteltu ne avustajat, joilla on vakuutus muuta kautta (esimerkiksi Pro Agrian neuvojat) tai joilla ei ole vakuutusta lainkaan.

MTK-Etelä-Pohjanmaa

MTK:n vakuuttamat

Alahärmä

Anna-Maija Broo	0400-849507
Jouni Kleimola	0400-5316163
Alajärvi	
Jukka Laukka	050-5458575
Alavus	
Kari Järviolahti	050-5478837
Ari Kivenmäki	0400-5250650
Jarmo Linna	0400-163978
Pasi Rintamäki	0400-5302268
Ilmajoki	
Mikko Kuusisto	06-4246480
Jaakko Ranto	06-4246480
Arto Uusitalo	0400-455508

Isokyrö

Risto Eloranta	0400-795815
Juha Ojanperä	0400-160617
Isokyrö	
Jussi Ala-Saari	044-2351831
Timo Ikola	0500-488949
Markus Lammi	050-5884428
Aulis Nuuja	0400-664444
Hiikka Rinnekari	040-5560063
Jalasjärvi	
Jorma Kallio	050-5502590
Eija Mäntymäki	050-5905953
Jurva	
Maire Lehtola	0400-722988

Karjokki

Arto Korkeamäki	044-5215002
Erkki Viitikko	0400-5936581
Kauhajoki	
Pekka Hautala	0400-139286
Päivi Koskela	050-3456085
Raimo Lehtinen	0400-7225197
Kauhava	
Tarja Ruotsala	050-5408289
Kortesjärvi	
Esko Pellinen	044-3734566
Marja-Liisa Pirttinen	06-4881000

Kuortane

Jari Kamunen	0500-168180
Hannu Luoma	0400-808571
Kurikka	
Heino Mäkinen	06-4502282
Jouni Savioja	06-4502282
Toni Tuomela	06-4502282
Laihia	
Sauli Tuomela	050-5937623

Lapua

Pauli Hantula	050-3042239
Marko Suokko	050-5527705
Töysä	
Klaus Lavila	040-5166230
Vimpeli	
Helena Apilasaho	040-5605243
Janne Niemi	040-5891131

Ylistaro

Esko Heinäheimo	0400-662160
Arto Nortunen	040-5406750

Ähtäri

Veijo Leino	0400-172563

Muut

Alahärmä

Sami Sillanpää	050-3819990

ProAgria Etelä-Pohjanmaa

Sähköposti:	etunimi.sukunimi@proagria.fi
Hannonen Jussi	043-8266771
Ikola Maria	040-7619770
Kananoja Arja	040-5070475
Kivisaari Hannu	0400-798580
Laitila Noora	043-8269468
Luikku Niko	0400-297245
Luokkakallio Jari	0400-297235
Luoma Markus	0400-180071
Mattila-Löppönen Kirsi	040-5945745
Mäkelä Juha	0400-267535
Mäkinen Jari	040-5102795
Mäntyhärju Johanna	040-5121901
Mäntysalo Jussi	043-8272338
Mörö Helena	044-4863754
Pennala Tuomas	043-8266772
Perälä Marja-Leena	0400-166200
Pietilä Mirva	043-8250524
Pihlaja Teemu	044-4314424
Rahko Juhani	043-8250103
Sillanpää Ville	043-8269464
Tarsia Essi	043-8266769
Tuomisto Pekka	0400-891889
Vallinhovi Sari	0400-764217
Vihonen Erkki	040-6787689
Ylimäki Juha	044-4309878
Yli-Hukkala Seija	040-5802258
Yli-Rahnasto Auli	040-5262467

MTK-Etelä-Savo

MTK:n vakuuttamat

Joroinen

Timo Paunonen	040-5814156
timopaunonen@suomi24.fi	
Mervi Siitonen	050-5706206
mervi.siitonen@gmail.com	

Juva

Juha Roikonen	040-7255088
juha.roikonen1@pp.inet.fi	
Aija Ylönen	040-5003126
aija_ylonen@pp.inet.fi	

Kangasniemi

Reijo Tiihonen	040-8485416
reijo.tiihonen442@gmail.com	

Mikkeli

Pekka Parkkinen	0400-796666
pekka.parkkinen@surffi.fi	
Teuvo Pesonen	0400-153538
teuvo.pesonen@gmail.com	
Unto Pulliainen	015-170654
	050-5323948

Mäntyhärju

Erkki Karjalainen	040-5820898
erkkikarjalainen47@gmail.com	

Pertunmaa

Ari Lehtimäki	0400-750541
lehtimaki.ari@lehtari.fi	

Sulkava

Hannu Auvinen	050-5882920
hannu.auvinen@sulkava.fi	
Lasse Partanen	0500-758325
lasse.partanen@sulkava.fi	
Jukka Sorjonen	0400-153896
sorjonen.tuula@gmail.com	

Muut

Aila Asikainen (luomu)	040-7245005
ailaasikainen@hotmail.com	

ProAgria Etelä-Savo

Sähköposti:	etunimi.sukunimi@proagria.fi
Haikarainen Iina (luomu)	043-8270632
Karila Arto	040-1827162
Kokkonen Anna-Maria	043-8255371
Kotimäki Juha-Antti (luomu)	050-3011752
Lyömiö Matti	0400-343952
Penttinen Mikko	0400-256590
Piiparinen Jarmo	040-6784212
Piispa Timo	040-7024813
Pirkkalainen Minna	040-7178660
Pitkänen Olli	0400-126208
Ruottinen Tuomas	043-8267888
Sairanen Jukka	0400-165414
Savikurki Riitta	040-6806820
Tiihonen Mirja	0400-638138
Tolvanen Tero (luomu)	040-3012457
Tunnila Petri	040-5336683

MTK Häme

MTK:n vakuuttamat

Akaa-Sääksmäki	
Hannu Kantala	040-5123447
Terhi Valkama	040-8411455
Asikkala	
Arto Ala-Hemmilä	040-5158477
Hartola	
Timo Olkkonen	0400-470315
Hattula-Kalvola	
Jouko Koivisto	0500-417697
Hauho	
Ilpo Kukkola	040-4508456
Hausjärvi-Riihimäki	
Pekka Lokinperä	050-3361342
Olli Pihlflyckt	050-5539404
Hollola	
Kirsi Ahlgren-Tervala	0400-718109
Lasse Sandell	040-5011013
Kuhmoinen	
Ilkka Yläjoki	040-7027284
Kärkölä	
Tuija Nummela	050-5448682
Lammi-Tuulos	
Aki Kaivola	050-5438588
Marko Lassila	040-5784712
Hanna Mäkinen	040-1259779
Loppi	
Ari Seppälä	0400-310398

Lounais-Häme

Marianne Mänki	050-5697898
Niina Nurmi	040-8484656
Mervi Yrjänä	050-5298827
Padasjoki	
Pirkka Ahola	0400-939425
Sysmä	
Anu Peltola	041-4374274
Urkala	
Pertti Uotila	0400-208869
Vesa Westerholm	040-5153247

Muut

Lounais-Häme	
Hannu Mustonen	0500-176487

ProAgria Etelä-Suomi

(Hämeen alue)	
Henna Aapro	043-8249400
Ville Alitalo	040-1488996
Tuomas Granni	0400-859399
Outi Haalijoki	0400-363441
Kaija Hinkkanen	040-7092475
Marja Kallela	040-5133118
Vesa Koivula	040-7092450
Heikki Levomäki	040-8697877
Jukka Miettinen	0400-355551
Markku Puttonen	040-7092484
Taina Pöllönen	040-7092480
Päivi Rekola	040-7092493
Olli Suntiola	040-7697009
Harri Touru	040-7092474
Seppo Ulvinen	0400-437156
Pirjo Virtanen	043-8249402

MTK-Kaakkois-Suomi

MTK:n vakuuttamat

Iitti	
Pethman Pauli	0400-886321
Iitti-Elämäki	
Tuomala Antti	0400-802247
Jaala-Kuusankoski	
Leitamo Timo	0400-657776
Mäkelä Risto	040-5839871
Joutseno	
Virtanen Merja	0400-950653
Kaakko	
Kokkonen Antti	050-5396730
Suurnäkki Päivi	040-5391299
Kymi-Pyhtää	
Vanhala Timo	050-3099544
Lappee	
Huttunen Antti	040-7706286
Tyrisevä Juha	0500-755906
Luumäki	
Åkerblom Riikka	050-3822904
Valkeala	
Konka Reino	040-7765788
Niemi Kari	040-7044696

Muut

Sipilä Nora	044-4540632
Lemi ja Savitaipale	
Maataloustuottajien Tili-Kiinteistö Oy	
Vihtonen Pekka	0400-910615
Lehtinen Jenna	045-2300156
Luumäki	
Tilitaavetti Oy	
Lehtinen Jenna	045-2300156

ProAgria Etelä-Suomi

Heinola Eino	0400-358668
Junnola Netta	040-5373453
Kemppi Mikko	040-7092489
Kokkonen Tuula	040-7755480
Laapas Asko	040-7219991
Lapatto Juho	050-5716033
Pulli Kari	040-5063303
Salonen Anne	0400-461705
Siitarinen Kari	040-1350364

Tamminen Raija	040-7221873
Terhemaa Pekka	040-5187130
Tolonen Anne	050-3024670
Turunen Anna	040-5957543
Tynkkynen Juha	0400-358667

MTK-Keski-Pohjanmaa

MTK:n vakuuttamat

Alavieska

Mattila Tapio	050-5648960
a.tapio.mattila@gmail.com	

Kannus

Kokkonen Mika	050-5674517
mika.kokkonen@kotinet.com	

Kokkola

Juhaninmäki Jukka	040-5916650
jukka.juhaninmaki@gmail.com	

Lestijärvi

Heikkilä Timo	040-5245262
timohe@lestijarvi.fi	

Perho

Kivelä Jari	0400-316362
jari.kivela@kase.fi	

Rautio

Hyry Hannu	0440-674877
hannu.hyry@luukku.com	

Reisjärvi

Jauhiainen Samuli	045-6336763
samuli.jauhiainen@agcocorp.com	

Sievi

Ruuttula Antti	050-3067181
antti.ruuttula.ar@gmail.com	

Toholampi

Siirilä Pekka	0440-768617
pekka.siirila@toholampi.fi	

Ylivieska

Mattila Tapio	050-5648960
a.tapio.mattila@gmail.com	

ProAgria Keski-Pohjanmaa

Sähköposti:	etunimi.sukunimi@proagria.fi
Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Perho, Reisjärvi, Toholampi, Veteli	
Finnilä Elina	043-8254283
Harju Sari	040-5234114
Moilanen Ville	043-8272866
Polso Pekka	040-5234112
Tikkanen Jari	0400-162147
Kalajoki, Kannus, Kokkola	
Huhtala Jouni	040-5123703
Karhula Jarmo	044-5212210
Koskela Sirkku	0400-137124
Kulla Taina	0400-723288
Kalajoki, Sievi	
Eerikkilä Maija	040-5216416
Hihnala Otto	040-6845111
Roimela Seija	040-8479740
Luomutilat	
Roimela Seija	040-8479740
Tikkanen Jari	0400-162147

MTK-Keski-Suomi

MTK:n vakuuttamat

Joutsa

Roos Pasi	040-5779306

TUKIOHJEET

Jyväskylä	
Koskinen Jussi	0400-234659
Jämsä	
Yläjoki Ilkka	040-7027284
Kinnula	
Urpilainen Ari	040-7224080
Konnevesi, Sumiainen	
Kytölä Tarja	040-5891608
Laukaa	
Pitkänen Markku	0400-789245

MTK-Lappi

MTK:n vakuuttamat	
Yliortnio	
Kari Naasko	040-5447683
	kari.naasko@pp1.inet.fi

MTK-Pirkanmaa

MTK:n vakuuttamat	
Akaa	
Jani Hevonoja	050-3009742
Ikaalinen	
Hanna Mattila	040-5955227
Irma Tuohitaival	040-5211567
Juupajoki ja ent. Längelmäen alue	
Tarja-Riitta Koskinen	040-7255490
Kangasala	
Jukka Sarkala	044-3764558
Lempäälä	
Harry Skogberg	041-5197942
Merja Voutilainen	044-0204404
Pälkäne	
Jaakko Ahola	040-7758323
Marja Rönni	041-5152476
Sastamala	
Jussi Pälä	040-7157384
Timo Vasara	040-7466966
Vesilahti	
Lauri Tanni	040-5548204
Merja Voutilainen	044-0204404
Virrat	
Sari Rintamäki	0400-861802
Ylöjärvi	
Ville Paulaniemi	0400-583635
Essi Vanamo	040-8494144

Muut	
Marjatta Arkkila (ei uusia asiakkaita)	
Hanna Jartti	050-3054679
Timo Niemelä	040-5298050
Katri Taipale	040-5514106

ProAgria Etelä-Suomi

Satu-Maaria	
Ahopelto	0500-940125
Tuomas Granni	0400-859399
Esko Havumäki	040-7424981
Laura Jäntti	044-4811100
Juha Koivisto	040-7199455
Katri Myrry	050-5184611
Teemu Rekola	043-8250545
Tarja Ylä-Viteli	040-7461979
Päivi Äijänen	040-7153882

MTK-Pohjois-Karjala

MTK:n vakuuttamat	
Ilomantsi	
Kuivalainen Erkki	040-1973197
Joensuu seutu	
Niskanen Asko	0400-220518
Juuka	
Kortelainen Jorma	040-5921730
Nuutinen Heikki	0500-275264
Keski-Karjala	
Eerikäinen Esa	040-5504261
Kiihtelysvaara	
Vatanen Pentti	040-7790636
Lieska	
Nuutinen Heikki	0500-275264
Piipponen Olavi	0400-574987
Repo Marja	040-5668852
Liperi	
Rantala Juha	0400-331388
Pielinen	
Pikkarainen Jari	050-3430115
Polvijärvi	
Varis Kai	0400-193722
Viinijärvi	
Pitkänen Jorma	0400-745829

ProAgria Pohjois-Karjala ry	
	040-3012400
	Sähköposti:
	etunimi.sukunimi@proagria.fi

Hahtonen Pirita	040-3012464
Hartikainen Pasi	040-3012404
Kinnunen Eila	040-3012413
Kiviranta Ilpo	040-3012415
Matilainen Kaisa	040-3012423
Meriläinen-	
Ruokolainen Eija	040-3012425
Mähönen Vuokko	040-3012426
Polo Tiina	040-3012402
Pulkkinen Marja	040-3012438
Reinikainen Anni	040-3012424
Ronkainen Kati	040-3012462
Timonen Sanna	040-3012432
Tolvanen Tero	040-3012457
Turunen Päivi	040-3012452
Turunen Ulla	040-3012453
Vartiainen Aija	040-3012455

MTK-Pohjois-Savo

MTK:n vakuuttamat	
Juankoski	
Meuronen Pekka	050-5967250
	meuropek@dnainternet.net
Niskanen Antti T	050-3244961
	antti.t.niskanen@iki.fi
Nykänen Jarmo	0440-926308
	jarmo@mtynykanen.fi
Romppanen Matti	050-5123244
	m.romppanen@dnainternet.net
Kaavi	
Kantell Vuokko	044-9163659
	vuokko.kantell@gmail.com
Mönkkönen Pauli	0400-234662
	paulimonk@hotmail.com
Karttula	
Kajan Jari	040-7360035
	jari.kajan@laskentakajan.fi
Kajan Mari	0440-678560
	mari.kajan@laskentakajan.fi
Karkkonen Veijo	0400-674188
	veijo.karkkonen@gmail.com
Kiuruvesi	
Keränen Juha	040-5505101
	juha.keranen@pp1.inet.fi
Nieminen Juha	040-7284859
	juha1nieminen@gmail.com
Tikkanen Tuomo	044-5810675
	tuomo.tikkanen@tikkanen.com
Toivanen Sisko	0400-229583
	latvalantilijaneuvonta@gmail.com
Kuopio	
Miettinen Marko	040-5814166
	marko.miettinen@suvaspeshtoori.fi
Turunen Jouko	050-5672136
	jouko.o.turunen@gmail.com

Lapinlahti	
Heikkilä Irja	044-5482918
	irjaheikkila2@gmail.com
Heiskanen Juha	0400-167991
	juhamt.heiskanen@pp.inet.fi
Rissanen Jouko	0400-806155
	jouko.rissanen57@gmail.com
Ruotsalainen Aino	040-5509289
	aino.ruotsalainen@hotmail.com
Tuovinen Antero	040-5610296
	antero.tuovinen@pp1.inet.fi
Leppävirta	
Levy Markku	0440-722827
	markkulevy2@gmail.com
Räsänen Janne	040-7455469
	jvrasanen@gmail.com

Nilsia	
Kuosmanen Vilma	044-4133503
	vilma.kuosmanen@mtk.fi
Rautalampi	
Lindsberg Timo	0400-578115
	timo.lindsberg@pp1.netsor.fi
Satuli Timo	0400-896445
	timo.satuli@luukku.com
Rautavaara	
Korhonen Pauli	0400-370547
	pauli@eerikkala.net

Siilinjärvi	
Konttinen Heikki	0400-702732
	heikki.konttinen@dnainternet.net
Markkanen Timo	0440-675729
	timppa.markkanen@dnainternet.net
Pitkänen Marjaana	0400-579168
	marjaana.pitkanen@prokantri.fi
Suonenjoki	
Markkanen Saara	0400-875776
	markkanen.saara@hotmail.fi
Tervo-Vesanto	
Lintunen Vesa-Matti	0400-121994
	vesku.lintunen@kolumbus.fi
Riikonen Aila	050-3551051
	ailariikonen@gmail.com
Tuusniemi	
Pitkänen Matti	044-3562357
	sihteeri.tuusniemi@mtkps.fi

Puurunen Pauli	0400-260028
	palet1@suomi24.fi

Viermä	
Honkanen Viljo	040-5517911
	viljohonkanen201@gmail.com
Kumpulainen Jouni	044-3611408
	jouni.kumpulainen@gmail.com

Muut	
Peltotieto Oy	
Rossi Anu	040-9389708
	anu.rossi@peltotieto.fi

Maatili Oy	
	etunimi.sukunimi@maatili.fi
Pikkarainen Juho	0400-906231
Jaukkuri Heidi	0400-906724

ProAgria Pohjois-Savo

	Sähköposti:
	etunimi.sukunimi@proagria.fi
Juankoski, Kaavi, Tuusniemi	
Laakkonen Eero	0400-907047
Keitele, Pielavesi ja luomutilat	
Tuominen Pirkko	0400-124976
Kiuruvesi	
Jääskeläinen Aaro	043-8254985
Kiuruvesi, Ylä-Savo	
Kauppinen	
Juho-Heikki	040-7512725
Kuopio, Sisä-Savo ym.	
Jääskeläinen Marita	043-8251210
Kuopion seutu	
Ahponen Katri	0400-159970
Lapinlahti	
Hiltunen Jukka	0400-209707
Leppävirta	
God Ahti	0400-286789
Maaninka, Siilinjärvi	
Piippo Arvo	0400-380203
Pielavesi, Keitele	
Zitting Panu	0400-577253
Pohjois-Savo	
Inkeroinen Heikki	0400-375584
Siilinjärvi ym.	
Penttinen Sanna	043-8251210
Sonkajärvi ym.	
Saastamoinen Mikko	040-4807272
Ylä-Savo	
Bovellan Ulla	040-6739465
Hyvärinen Tiina	040-1870467
Päivärinta Minna	040-5091551
Savolainen Rauno	0400-172121

MTK-Pohjois-Suomi

MTK:n vakuuttamat	
Ala-Temmes	
Junttila Samuli	0400-498623
Ojanperä Olavi	0400-878474
Haapajärvi	
Pihlajamaa Kullervo	040-5125815
Avist Urpo	044-0764149
Haapavesi	
Palo Tero	040-5541175
Savikoski Outi	040-8202092
Viinala Jarmo	044-3721256
Kuhmo	
Ohtonen Seija	050-3281341
Kärsämäki	
Piironen Esa	040-5488805
Seppälä Ilkka	040-5886390
Uusitalo Jarmo	040-7241890
Nivala	
Korjonen Seija	050-3061791
Oulainen-Vihanti	
Hannus Mauri	0400-417464
Hussa Tapio	0400-232119
Salo Kari	040-5408521
Oulunseutu	
Hallikainen Pekka	0400-378299
Heikkinen Urpo	0400-688585
Kirvesoja Markku	040-5307367
Pöyskö Matti	044-5811060
Sipola Atso	0400-689567
Pyhäjoki	
Kittilä Kauko	0400-797215
Pyhäjärvi	
Karvonen Ilpo	0440-335065
Vesamäki Kari	040-5294743
Ruukki	
Virtanen Heikki	0400-589612
Yrjänä Markku	0400-283561
Tyrnävä	
Pakonen Teemu	0400-769392
Utajärvi	
Rikkola Jaakko	040-7469838
Tuovinen Pentti	0400-583304
Väisänen Tarmo	0440-196668

ProAgria Kainuu

Kainuu	
Partanen Maarit	0400-282092
Kainuu ja luomutilat	
Piirainen Marjo	043-8254202
Kainuu ja Vaala	
Tanner Minna	040-5723197
Kuhmo, Paltamo, Ristijärvi, Sotkamo sekä luomutilat	
Niskanen Eila	040-0282088
Vaala ja luomutilat	
Kalliokoski Katariina	0400-282086
Ylä-Kainuu	
Poikela Tarja	040-0386274

ProAgria Oulu	
Alavieska, Merijärvi, Oulainen, Pyhäjoki, Raahe, Ylivieska	
Ollikainen Heikki	0400-285292
Alavieska, Oulainen, Pyhäjoki	
Jokela Risto	0400-285294
Haapajärvi, Kärsämäki, Nivala, Pyhäjärvi	
Tölli Lauri	0400-922102
Haapajärvi, Kärsämäki, Pyhäjärvi	
Alatalo Heli	0500-983634
Haapajärvi, Nivala	
Orava Paula	040-7380683
Haapavesi, Kärsämäki	
Viitala Matti	0400-285293
Haapavesi, Merijärvi, Oulainen, Ylivieska	
Palonen Tommi	040-5535802
Haapavesi, Oulainen, Siikalatva	
Heikura Tuomo	043-8252811
Hailuoto, Kempele, Liminka, Lumijoki, Siikajoki	
Törmänen Alpo	0400-688757
Hailuoto, Liminka, Lumijoki, Siikajoki	
Kärenlampi Sauli	0400-412659
Kempele, Muhos, Oulu, Siikalatva, Tyrnävä	
Vilppola Paula	0400-846906
Kuusamo, Taivalkoski	
Rautiainen	
Anna-Maija	040-5421762
Kärsämäki	
Vierimaa Jari	043-8266492
Kärsämäki, Pyhäjärvi	
Ryymin Pekka	0400-245718
Liminka, Lumijoki, Oulu, Pudasjärvi, Siikajoki	
Suomela Sanna	0400-412637
Muhos, Utajärvi	
Kärenlampi Minna	043-8266487
Nivala	
Huovinen Satu	040-5133149
Kalaoja Markku	0400-292061
Oulu	
Hyyry Samuli	043-5133149
Lehtimäki Sanna	045-6578706
Oulu, Pudasjärvi	
Viitala Esko	0400-286033
Oulun seutu	
Sohlo Juha	0400-585506
Tuomikoski Marika	043-8266494
Pyhäntä, Siikalatva	
Ojalehto Esko	0400-291833
Pikkarainen Maire	040-8453580
Raahe, Siikajoki	
Jylhä-Pekkala Erika	040-5963634
Siikajoki, Siikalatva	
Leinonen Leila	045-6578718
Luomutilat	
Kalajokilaakso, Oulainen, Ylivieskan seutu	
Valtonen Olli	040-7355519
Haapavesi, Kärsämäki, Nivala, Siikalatva	
Vierimaa	
Anna-Leena	0400-138733
Kalastajien EU-tukineuvonta	
Tahkola Heikki	040-7477652

MTK-Satakunta

MTK:n vakuuttamat	
Eurajoki	
Jaakkola Tuomo	0440-590156
Harjavalta	
Mäntylä-Nurminen	
Mia	0400-112293
Honkajoki	
Hakanen Marko	050-3636585
Huittinen	
Ala-Haavisto Hannu	040-5220512
Jämijärvi	
Sorvali Timo	044-5474516
Kankaanpää	
Heikkilä Jari	050-5509413

Karvia	
Penttinmäki Pentti	040-5901753
Sarviluoma Juha	050-3780353
Kiikoinen	
Suoniemi Marko	050-3703034
Kiukainen	
Koivisto Vesa	050-3625432
Paassilta Kari	0400-222799
Lappi	
Rauvala Veijo	0500-985644
Pomarkku	
Korpilampi Susanna	044-2943741

ProAgria Länsi-Suomi

Etelä-Satakunta	
Koskela Mari	040-5365863
Moisio Juho	0400-838924
Rantala Riia	0400-838925
Pohjois-Satakunta	
Kivioja Elisa	050-5412042
Luotonen Annina	040-6619010
Rintala Lisbeth	050-3564738
Storberg Jarkko	0400-849992
Sastamalan seutu	
Reinilä Ulla-Maija	050-3652037
Luomutilat	
Johansson Anne	0400-719413
Vihannestilat	
Tuononen Marja	040-5919489

MTK-Uusimaa

MTK:n vakuuttamat	
Itä-Uusimaa	
Hannu Jääskeläinen	0400-496994
Lohjan seutu	
Jari Auvinen	0400-102056
Orimattila	
Mikko Tupasela	040-5025896
Pornainen	
Matti Olkanen	0400-804879

MTK-Varsinais-Suomi

MTK:n vakuuttamat	
Kalanti-Uusikaupunki	
Maikola Juha	0400-514623
	mycola@koti.luukku.com
Penttilä Timo	0400-466554
	timo.t.pentti@gmail.com

Karjala	
Karppinen Matti	0500-889544
	karppis@protonmail.com

Kiikala	
Erikäinen Jari	0500-616556
	jari.erikainen@luukku.com
Nieminen Jukka	0400-806077
	jukka.nieminen@kiikala.salonseutu.fi
Koski Ti	
Mäkitalo Hannele	044-3060215
	hannele.makitalo@koski.fi

Kustavi	
Jalonen Mika	050-5213216
	mika.k.jalonen@gmail.com

Knowledge grows

Lisää satoa ja laatua!

YaraVita-lehtilannoitteilla ehkäiset ja korjaat Suomen olosuhteissa tyypilliset ravinnepuutteet kasvukaudella. Ne imeytyvät nopeasti lehtiin ja edistävät kasvua. Tietoa tuotteista sekä kasvikohtaisista käyttömääristä osoitteesta yara.fi/yaravita

• **YaraVita® MANTRAC PRO**
Markkinoiden väkevin mangaanilannoite.

• **YaraVita® SOLATREL**
Erityisesti perunalle fosforin ja muiden tärkeiden ravinteiden täydennykseen.

• **YaraVita® BRASSITREL PRO**
Öljy- ja kaalikasveille hivenravinnepuutosten torjuntaan.

• **YaraVita® THIOTRAC 300**
Rikkilannoitukseen viljoille, öljykasveille ja nurmille.

• **YaraVita® BORTRAC 150**
Viljelykasvien ja metsän boorilannoitukseen.

• **YaraVita® COPTRAC**
Kuparilannoitukseen.

• **YaraVita® ZINTRAC**
Sinkkilannoitukseen.

• **YaraVita® MAGTRAC**
Magnesiumlannoitukseen perunalle ja nurmelle.

UUTUUS!

• **YaraVita® STOPIT**
Kalsiumlannoitukseen marjoille, hedelmille ja avomaanvihanneksille.

UUTUUS!

• **YaraVita® GRAMITREL B**
Viljojen ja nurmien hivenravinnepuutosten korjaamiseen ja kasvun edistämiseen. Sisältää myös booria. Myynnissä Hankkija.

• **YaraVita® MANCOZIN**
Erityisesti nurmien ja viljojen hivenravinnetäydennykseen. Myynnissä Lantmännen Agro.

• **YaraVita® AMAZINC**
Erityisesti nurmien hivenravinnetäydennykseen. Myynnissä Hankkija.

UUTUUS!

• **YaraVita® STARPHOS MnP**
Fosforin ja mangaanin lisälannoitukseen kaikille kasveille. Myynnissä Hankkija.

UUTUUS!

• **YaraVita® STARPHOS CMZ**
Fosforia, kuparia, mangaania ja sinkkiä sisältävä hivenlehtilannoite kaikille kasveille. Myynnissä Lantmännen Agro.

UUTUUS!

• **YaraVita® UNIVERSAL**
Moniravinteinen, kasvin kasvua virkistävä lehtilannoite kaikille kasveille. Myynnissä Lantmännen Agro.

yara.fi

Levitä yhdessä kasvinsuojeluaineiden kanssa, tarkista sekoitettavuus yara.fi/tankmix